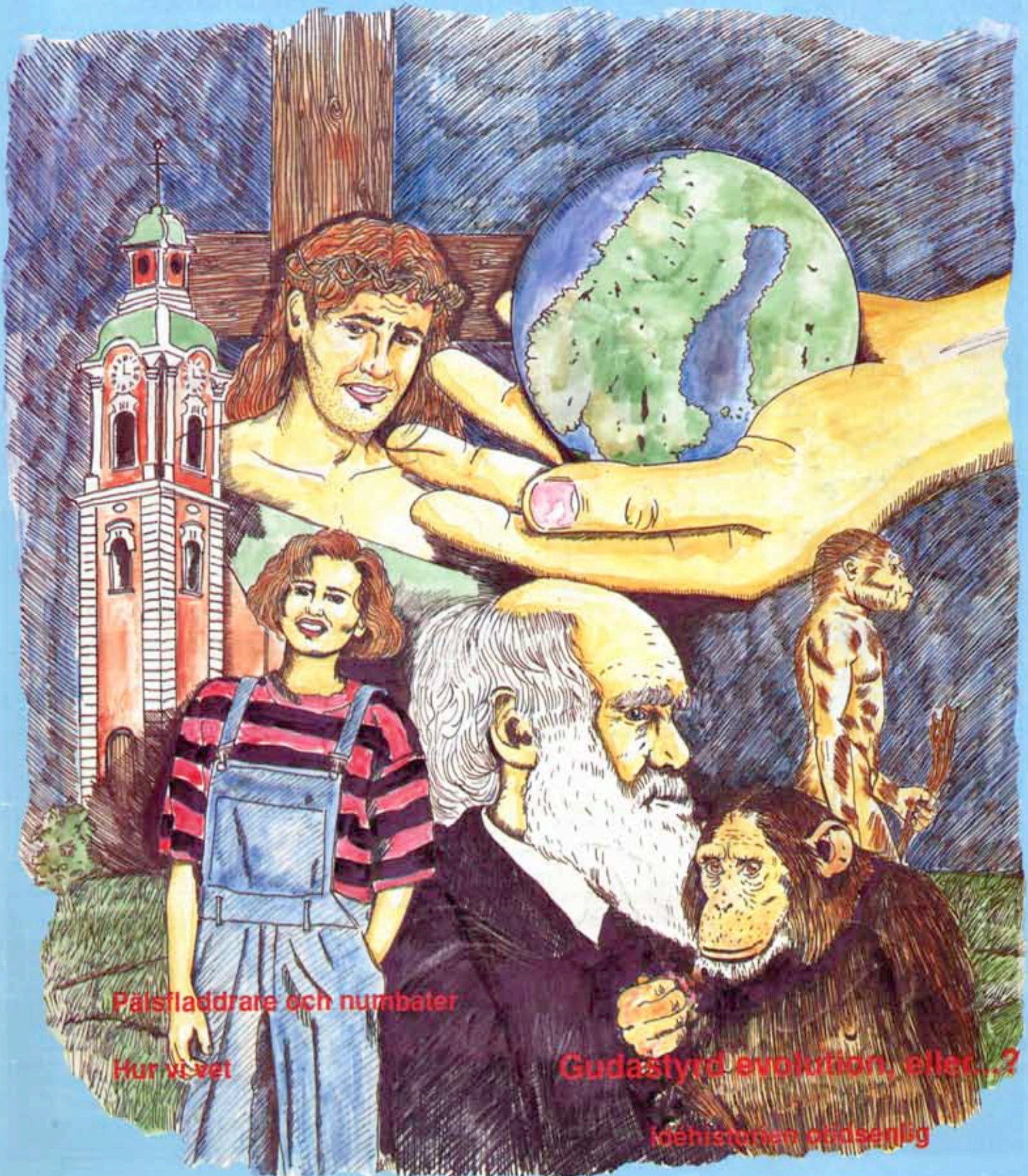

Nr 2 1991

GENESIS

Påsladdrare och numbater

Hur vi vet

Gudastyrd evolution, eller...?

Idéhistorien oönskelig

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE
Mats Molén tel 090/24 622

LAYOUT: Erik Österlund

BILDREDAKTÖR: Anne Erlandsson

Respektive artikelförfattares åsikter behöver ej nödvändigtvis överensstämma med redaktionens.

PRENUMERATION

"Genesis" utkommer med 4 nr/år. Man prenumererar genom att sätta in 75 kr på föreningsens postgiro (50 kr för studerande).

FÖRENING FÖR BIBLISK SKAPELSETRO

FBS är en allkristen sammanslutning som främjar spridandet av böcker, broschyrer och annan information som stöder skapelsetron. Vi granskar och presenterar material som belyser utvecklingslärares karaktär och konsekvenser. Föreningen vill verka för en kristen grundsyn på vetenskaperna och för att den bibliska synen får komma till tals i skola och samhälle.

STYRELSE:

John Bruce
Stefan Halldorf
Ingrid Heidenborg
Jesper Kronhamn
Hans Thulesius
Mats Molén
Lennart Ohlsson.

Ruben Brunegård (suppl)
Anders Gärdeborn (suppl)
Per Landgren (suppl)
Joakim Linder (suppl)
Torbjörn Ling (suppl)
Lars Lundqvist (suppl)
Urban Petren (suppl)

MEMLESKAP

Stöd detta viktiga arbete genom medlemskap! Begär föreningens stadgar.

FÖRENINGSDRESS

Förening för biblisk skapelsetro
c/o Anders Gärdeborn
Krakas väg 56,
723 55 Vasterås.
Tel 021/208 77

REFERENSBIBLIOTEK

FBS, Box 3170, 400 10 GÖTEBORG

Bidrag till tidningen skickas till:
GENESIS, c/o Erik Österlund,
PI 5062 B, 694 00 HALLSBERG

Postgiro: 2 92 15 61 (Danmark)
1099 447 (Finland)
1 98 75 93 (Norge)
29 55 88-8 (Sverige)

Tryck & repro: Winjett Grafiska AB

GENESIS trycks på miljövänligt papper

Titelbild: Gud och vetenskap
- skapelse eller evolution?
Ill. Anne Erlandsson
ISSN 0284-5237

Detta nummer av GENESIS är lite annorlunda än många vi haft tidigare. Det har blivit till ett temanummer om hur evolutionsteorin och Bibeln kopplats ihop, och problem som följer av det. Lars-Göran Sundberg har först skrivit en fristående artikel om detta ämne. Denna artikel följs av en kort recension av en bok som bygger på en kombination av evolutionsteorin och Bibeln. Sedan följer fem artiklar som föranletts av en och samma bok, nämligen "Charles Darwin - Hädare eller Hedersman?", av docent Stefan Nordström. Den längsta av dessa artiklar, av Per Landgren, innehåller så mycket allmän information om idéhistoria m m att den skulle ha kunnat publiceras utan hänvisningar till någon bok. Men när det nu finns en nyutkommen bok om detta område är det naturligt om den kommenteras utifrån de kunskaper vi har om t ex Darwin. Artikelns om Dobzhansky, av Mats Molén, visar hur man kan bygga upp en världsåskådning med materialistiska tankar, men den ger samtidigt upplysning om svårigheter med kombinationen teism - evolution, såsom en icke kristen person ser det. De tre andra kortare

artiklarna, av Molén, Fryxelius och Lindberg ger kritik av Nordströms bok.

Anders Gärdeborns artikel om tro och vetande kompletterar till vissa delar symposiet om teistisk evolution, även om artikeln i sig inte behandlar just det ämnet.

Förutom detta har vi en intervju med den skapelsetroende forskaren Kurt Wise som nyligen doktorerat för en av världens främsta evolutionister - professor Stephen Jay Gould, och en recension av en av Goulds böcker. Även intervjun med Wise innehåller material som har anknytning till vårt symposium, med ett personligt vittnesbörd om vad evolutionsteorin betytt för honom som skolelev.

Vet Du något om pälsfladdrare och numbater? Två rätt så okända djur beskrivs utifrån deras plats i skapelsen, förutom lite annat på Sett & Hört-sidorna.

Vi är som vanligt alltid tacksamma för kommentarer till GENESIS!

Ha en givande läsning!

Redaktör Mats Molén

Glöm ej medlemsavgiften för 1991!

Du som vill stödja föreningen i dess arbete -

begär stadgar och bli medlem genom att betala medlemsavgift på 50 kr (25 kr stud) och hjälp till där Du kan! Se separata rutor!

Beställ gärna extranummer av nr 1 1991 samtidigt, för 20 kr styck, plus porto 9 kr.

(Rabatt vid beställning av fler exemplar.)

STÖD GENESIS GENOM ATT ANNONSERA!

Om Du sätter in en annons i GENESIS kommer den inte bara att vara aktuell just för tillfället utan under flera års tid! Vi sålde t ex över 1500 lösnnummer av GENESIS från 1988-1989 under 1990, och dessutom är tidningen inte en sådan man slänger efter läsningen.

Ring till vår redaktör/layoutare i Hallsberg och beställ plats!

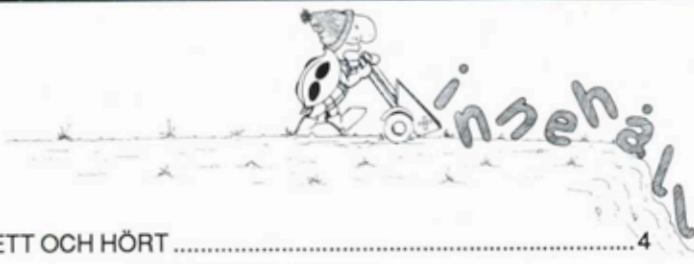
Erik Österlund, tel 0582/15070. Adress:
PI 5062 B, 694 00 HALLSBERG

ANNONSPRISER

1/1 sida 1600 kr, 1/2 sida 900 kr,
1/4 sida 550 kr, 1/8 sida 300 kr,
1/16 sida 200 kr, 1/32 sida 150 kr,
minipris 100 kr

Försök anpassa annonsens storlek efter önskat format.

(Vi förbehåller oss rätten att inte ta emot annonser som strider mot föreningens stadgar och syfte.)

SETT OCH HÖRT	4
INTERVJUN - KRISTEN FORSKARE	8
BOKRECENSION - Livet är underbart av Per Landgren	10
PÅ SKAPELSEHORIZONTEN	12
Hur vi vet av Anders Gärdeborn	14
SYMPOSIUM OM TEISTISK EVOLUTION	
Evolution - teism - skapelse av Lars-Göran Sundberg	17
Den gudomliga symfonin - recension av David Fröjmark	21
Charles Darwin och skapelseatron av Per Landgren	22
Nordström - kritik och fakta av Mats Molén	29
Inhopp och replik i debatten - på annan plats av Lennart Fryxellius ..	31
Dobzhansky och kristen tro av Mats Molén	32
Nordströms argumentationsteknik av Bernt Lindberg	34
Korta kommentarer av Stefan Nordström	35

Nu har vi fått postgiro även i våra närmsta grannländer!

Alla besvär med växlingsavgifter o dyl försvinner, och det blir enklare att prenumerera!

Här är de respektive postgironumren för våra grannländer och prenumerationsavgiften i respektive lands valuta:

Danmark: 85 kr (60 kr för studerande). *Danskt postgiro: 2 92 15 61*

Finland: 55 mark (40 mark för studerande). *Finskt postgiro: 1099 447*

Norge: 85 kr (60 kr för studerande). *Norskt postgiro: 1 98 75 93*

OBS!!! Vid beställning av böcker el dyl över postgiro i Danmark, Finland eller Norge: Räkna ut det ungefärliga priset i svenska kronor och lägg till 5-10 mark/kronor. Vi får nämligen själva betala en liten växlingsavgift när vi flyttar över pengarna till Sverige!

Hur vet jag om jag har betalat prenumerationen på GENESIS?

Jo, längst uppe till höger på adressetiketten på kuvertet finns en liten kod. Det första tecknet, en bokstav, anger vad Du är för slags prenumerant. (P = prenumerant, Z = företag, S = skola, A = gåvoprenumeration, osv.)

Det andra tecknet, oftast en siffra, anger för vilket år Du senast betalat prenumerationsavgift. (0 = 1990, 1 = 1991, osv.)

Hur vet jag om jag är medlem i Förening för Biblisk Skapelsetro?

Jo, helt enkelt om det första tecknet på adressetikettens övre högra hörn är ett M. M = medlem (antingen Du har betalt medlemsavgift eller ej).

Prenumerationsavgiften för "GENESIS - en tidning om ursprung" är endast 75 kronor för 1991 (studerande: 50 kronor). (Tillägg för porto utom Norden är 20 kronor för yt- och 40 kronor för flygpost.)

Vill man ytterligare stödja verksamheten kan man, förutom att bara prenumerera, bli medlem i FBS. Medlemsavgiften är 50 kronor per år (studerande: 25 kronor). Begär föreningens stadgar!

Sätt gärna in en liten extra slant på vårt postgiro om Du vill hjälpa till att sprida tidningen. **Beställ extra exemplar av nummer 1 1991** för 20 kr. Sprid till vänner och bekanta, lärare och elever.

Alla som vill veta mer om föreningen eller som vill delta i föreningens arbete - HÖR AV ER! Ring eller skriv till ordföranden eller redaktören Mats Molén (adresser står i början av tidningen).

Detta nummers skribenter:

Anders Gärdeborn har studerat teknisk fysik vid KTH i Stockholm. Han har en civilingenjörsexamen och arbetar som dataplatschef på KA Parthandel i Västerås.

Bernt Lindberg är docent i kemi och adjungerad professor vid fysikum i Uppsala. Han har skrivit flera artiklar i föregångaren till GENESIS, i den tidning som hette SKAPELSETRO.

Gunnel Molén har studerat geovetenskap och har under många år varit intresserad av arkeologi och frågor om vårt ursprung.

Per Landgren har en fil lic i latin. Han är doktorand i idé- och lärdoms-historia vid Göteborgs universitet, tillika föreståndare för Centrum för Kristna Studier i Göteborg.

Mats Molén är ämneslärare i biologi, kemi, fysik och naturkunskap. Dessutom har han en examen från geovetarinjen vid Umeå universitet.

Lars-Göran Sundberg har två masters-examina i teologi och psykologi (M Div & Th M). Han arbetar som pastor inom SMF och undervisar i teologi och själavård på NBI och i olika församlingar.

BESTÄLL EXTRA NUMMER AV NR 1 1991 FÖR 20 KRONOR STYCKI plus porto 9 kr. (Rabatt vid beställning av fler exemplar.)

Tanystropheus, en 4,5 m lång reptil med halsen dubbelt så lång som bålen. Frågetecken för evolutionen. (Efter Bürgin, T et al, Scientific American, 1989.)

Fossilfynd tyder på katastrof igen!

Ur Monte San Giorgio, ett berg i södra Alpena, har man grävt fram tusentals fossil, och ännu fler finns kvar inuti berget. De flesta fossil är välbevarade, och to m tunna ben och fina detaljer som taggar och fjäll syns tydligt.

Av flera arter har man också funnit embryon, och av dvärgödlan Neusticosaurus

har man dokumenterat 400 fossila exemplar, där man kan se varje stadium från embryo till vuxen. En annan art man funnit många fossil av är Tanystropheus, en 4,5 m lång reptil med halsen dubbelt så lång som bålen. Den sätter i själva sin konstruktion ett frågetecken för evolutionen, och författarna påpekar att det är "svårt att tro att den förlängda

halsen ger individen någon som helst fördel", vilket är en förutsättning (inom evolutionen) för att en egenskap skall framträda.

Det ovanstående tyder på att de djur som blev till fossil dog i en katastrof, vilket medförde att de snabbt bäddades in i sediment och bevarades. Också anaeroba (syrefria) förhållanden med snabb sedimentation (evolutionistiskt sett) skulle ha medfört att djuren bröts ner i mycket högre grad än de gjort. De är, som tidigare nämnts, exceptionellt välbevarade.

Författarna avslutar sin artikel med att påpeka att mångfalden hos San Giorgios fossila ryggradsdjur bara styrker den rådande uppfattningen att släktskapen inom de större grupperna fiskar och reptiler är mycket svåra att reda ut.

Kanske beror det på att de inte alls är släkt med varandra.

HILLEVI ERIKSSON

Källa: Burgin, T, Rieppel, O, Sander, P M & Tschanz, K "The Fossils of Monte San Giorgio", Scientific American, juni 1989, sid 50-57.

Texten på sigillet lyder: "Bere-chiah, Nerias son, den skriftlärde."

Baruk (förkortad form av Berechiah) var vän och sekreterare till profeten Jeremia. Som skriftlärde innehade han säkert en viktig position vid hovet i Jerusalem under Judas sista kungar. I Jeremiabokens trettiosjätte kapitel berättas om hur Baruk skrev ned Jeremias profetior, inklusive förutsägelsen om Judas fall och Jerusalems förstörelse.

TOMAS WIDHOLM

Källa: "Highlightsof Archaeology", The Israel Museum, Jerusalem 1984, sid 81.

I biblisk tid förseglades papyrusdokument med ett sigill som hade utfärdarens namn instämplat. Många sådana sigill har hittats i Israel, de flesta av lera. Ett av dessa sigill bär namnet på en skriftlärde, som kan identifieras med en biblisk person som levde i Jerusalem under andra halvan av 600-talet f Kr.

Ofta hänvisar man inom evolutionismen till åldrar, som bestämts med radiometrisk dateringsmetoder, och dessa åldrar anses vara bevisade fakta. Men hur säkra är dessa dateringar egentligen?

George de V Klein har i en kort artikel pekat på hur en tidsperiods längd fått korrigeras med upp till 45 %! (Det gäller Pennsylvanien, som motsvarar ungefär halva karbontiden enligt den amerikanska uppdelningen av jor-

dens tidsåldrar.) Han påpekar också att t ex karbonperioden är uppbyggd på endast sju mätpunkter.

Det här, bland mycket annat, visar att de åldrar som redovisas så okritiskt och med sådan självklarhet i olika sammanhang egentligen står på mycket osäker grund.

HILLEVI ERIKSSON

Källa: Klein, George de V "Pennsylvanian Time Scales and Cycle Periods" Geology, vol 18, 1990, sid 455-457.

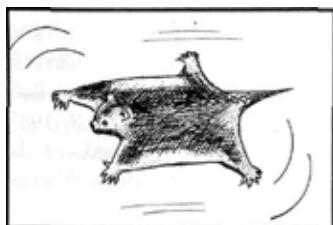

Var "förfader" var en pälsfladdrare!

Under 15-20 år har forskare käre hittat delar av käkar och kranier som ansetts ha tillhört våra tidigaste förfäder bland däggdjuren. Djuren ansågs ha drag som visade att de var förfäder till primater, dvs den grupp som alla apor och människor räknas till.

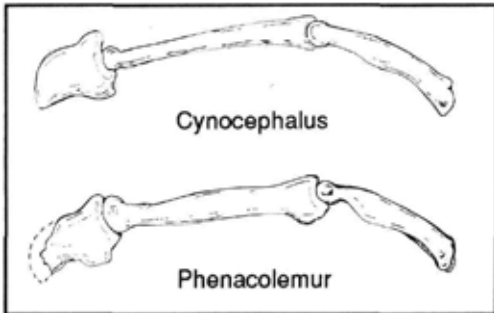
Nyligen fann man fler delar av skelettet till dessa förfäder och upptäckte då att det inte var tidiga primater utan att de i stället liknade nu levande pälsfladdrare.

I stället för en primitiv primat, som ansågs passa in som människans tidiga förfäder, har man nu fått vad man skulle kunna kalla ett levande fossil. Ett levande fossil är ett djur som man hittat som fossil djupt ner i "miljontals år"

gamla sediment, som i nutid dyker upp igen fullt levande. Den första pälsfladdraren var nämligen mycket lik de pälsfladdrare som lever i dag, trots att den var "55-65 miljoner år gammal" och trots att den var den första pälsfladdraren.

Återigen har ett fossilt fynd tolkats om, när man funnit större

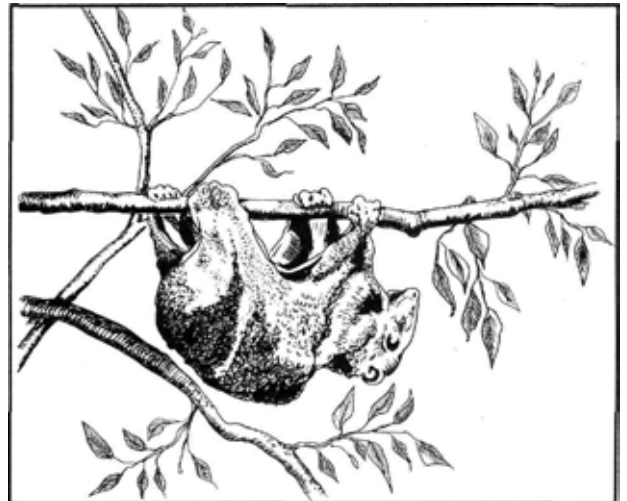
Jämförelse mellan fingret av en nu levande pälsfladdrare (Cynocephalus) med det före detta förslaget till vår förfäder (Phenacolemur). Visst är det stora likhete! (Efter: Shipman, P. New Scientist 23 juni 1990.)

bitar av djurets skelett, och återigen har man sett att fyndet stämmer bättre med en uppkomst av fullt färdiga djur än en utvecklingsserie från lägre till högre stående varelser.

Pälsfladdrare – ett djur som lever i Bortre Indiens djungler och segelflyger med hudflikar som sträcker sig runt nästan hela kroppen.

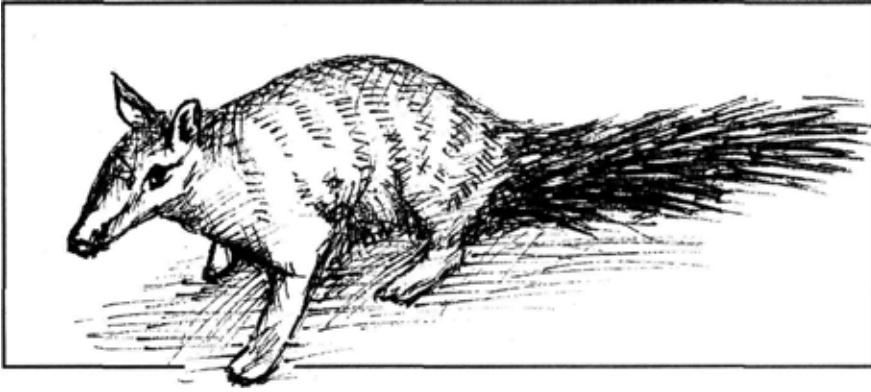
Pälsfladdraren - inte vår förfäder! Hona av colugo med unge, från Filippinerna, och nedan en kubongfrån Borneo. (Efter "Djurens värld", 1968.)

Är det svårt att förstå att mångabörjat tro att djuren verkligen uppkommit fullt färdiga från början, till sina huvuddrag, när nu spåren efter livet så entydigt visar detta!

Källor: Martin, R D "Some Relatives Take a Dive", Nature, vol 345, 1990, sid 291-292 och Kay, R F et al "Eocene Plesiadapiform Shows Affinities with Flying Lemurs Not Primates", Nature, vol 345, 1990, sid 342-344 och Shipman, "Primate Origins up in the Air Again", New Scientist, vol 126, 23 juni 1990, sid 57-60.

MM

Numbat - inte tandlös och inte utan tanke.
(III. Mia Ankarvall.)

Varför har numbaten tänder?

Varför har numbaten tänder? En konstig fråga, kan man tycka, om man inte ser till det faktum att den inte använder sina tänder till att tugga med, och att den dessutom har fler tänder än något annat landlevande dägg-djur. Numbaten sväljer nämligen sin föda, som nästan uteslutande består av termiter, hel.

ETT LITET PUNGDJUR

Myrpungdjuret, som detta djur också kallas, är inget speciellt stort djur. Omkring 45 centimeter kan en vuxen individ mätas upp till, och bortåt 18 centimeter därav består av en yvig svans. Till viss del påminner numbaten om en ekorre, men numbaten har bland annat ett längre och smälare nosparti. Dessutom skiljer sig djuren helt beträffande levnadssätt. Numbaten håller mest till på marken, även om den i och för sig kan klättra och söka föda en bra bit över marken.

Om nätterna söker numbaten skydd i ihåliga trädstammar och gamla stubbar och det händer också att den gräver sig hålor som skydd mot nattkylan. På dessa skyddade platser inreder den också sina bon av blad, gräs och bark. Som regel föds fyra ungar i varje kull. Fastän numbaten räknas till pungdjuren saknar den pung, men ungarna sätter sig fast vid moderns spenar inuti den värmande och skyddande pälsen. Efter ungefär ett

halvår lämnar modern dem i någon bohåla för att endast dia dem nattetid. Ett par tre månader därefter kan de börja livnära sig på termiter och när de är bortåt ett år sprider de sig till nya områden, bort från föräldrarnas skyddade hägn. Numbaten lever som regel ensam och har ett eget revir på upp till 150 hektar.

TVÅ ARTER

Tidigare fanns två arter av myrpungdjuret, men *den roströda numbaten* är nu troligen utrotad och *det bandade myrpungdjuret* lever endast i sydvästra Australien. Nästan hela ryggen och kroppssidorna på det bandade myrpungdjuret är täckta med tvärband, breda svarta och smälare vita och vitröda. Resten av kroppen går i gult.

Till skillnad från andra australiska pungdjur är numbaten aktiv om dagen. Det mesta av den tiden använder den till att leta efter gamla trädstammar och annat material där den kan gräva efter termiter. Upp till 20 000 termiter om dagen kan den tugga i sig. Nej förlåt, det är just det den inte gör och man kan som sagt fråga sig vad den har för nytta av alla sina tänder.

En förklaring som ofta presenterats är att tänderna är ett arv från en förfader som behövt tänderna för att fånga och tugga insekter som var betydligt hårdare än dem de äter idag. Den förklaringen presenteras fortfa-

rande i en del populärvetenskapliga böcker som i exempelvis Readers Digest Book of Facts, Sydney 1985. Nu har tänderna, så att säga, blivit över och behövs inte längre.

TILLBAKAGÅNG – EJ UTVECKLING?

Vad som här skrivits om att svälja födan hel gäller den vuxna numbaten. Ungen däremot tuggar sin föda, och det händer ibland att även de vuxna gör det. Det sistnämnda upptäckte man hos en numbat som hölls i fångenskap för att kunna studeras lite mera ingående. När den stötte på mer robusta termiter med hårda kapslar tuggades de ordentligt och hörbart. Det 50-tal tänder som numbaten utrustats med är dock små och har enligt Djurens värld vad man menar vara en förenklad tuggyta. Tungan däremot är, enligt samma uppslagsverk, lite mer specialiserad. Den är lång, utsträckbar, cylindrisk och klibbig. Med den fångar numbaten termiterna och sväljer dem, som sagt, hela. En myrslok i miniatyr skulle man kunna säga. På senare tid har också en del forskare funnit att tänderna används för att gripa tag i och flytta smågrenar och trädbitar som ligger i vägen då de gräver efter eftertraktade termiterna. De används också för att bära material då numbaterna ska bygga sina bon. Möjligtvis använder de också tänderna för att strimla

barken från speciella eukalyptusträd. Barken använder de sedan för att klä in bohålorna.

En tanke är förstås också den att numbatens miljömässiga villkor blivit annorlunda under tidernas gång. Kanske är det numbaten själv, och inte en förmodad förfader, som tidigare haft större användning av sinatänder. Var termiterna kanske större och hårdare förr eller fanns det andra, numera utdöda insekter den brukade tugga i sig? Om det är så att födan och tänderna inte riktigt matchar varandra längre, behöver det ju nödvändigtvis inte bero på en "utveckling". Det kan istället vara tänkbart med en "tillbakagång", i själva naturen runtomkring oss.

Ja, det finns mycket att fundera över och fortfarande är det en hel del man inte känner till om numbaten eller myrpungdjuret. Och när det gäller den förenklade tuggytan är det ju inte säkert den är "förenklad" just för numbaten. Antagligen är den tillräcklig just för numbatens speciella sätt att leva.

GUNNEL MOLÉN

KÄLLOR:

"Why numbats have teeth", ExNihilo vol, 12 nr 4, sid 51.
Djurens Värld, band 11,
Förlagshuset Norden AB, Malmö.
Jordens Djur, band 6, Bonniers Fakta Bokförlag AB, 1985.
Walker, E P "Mammals of the World", The John Hopkins University Press, 1975.

Hjälp oss att bevaka utländska tidningar!

Över hela världen finns det forskare som jobbar med frågor om skapelse. Vi i lilla Sverige, då vi har en liten tidning, har ingen möjlighet att ta upp allt som publiceras. Detta gäller speciellt mer avancerade och långa vetenskapliga artiklar.

För att du själv skall kunna utbilda dig, men framförallt för att du skall kunna sprida information vidare till andra, vill vi uppmana läsare av GENESIS att även pröva på någon utländsk tidning under ett år eller två. Vi vill gärna också ha rapporter om vad som händer på den utländska fronten, som vi kan publicera som små notiser i GENESIS.

Hör följer en uppräknig av de tidningar som kan anses mest vederhäftiga med en åtföljande kort beskrivning till varje tidning.

**Skriv till den eller de tidningar du är intresserad av och be om ett provexemplar eller mer information!
Prenumerera, välj ut det som är intressant, och rapportera till GENESIS!**

Acts & Facts
Institute for Creation Research,
P. O. Box 2667, El Cajon, California 92021, USA.

Månadsblad i A-5-format som tar upp senaste nytt från det arbete som bedrivs på skapelseinstitutet i San Diego (och delvis även på andra platser) samtidigt som det alltid finns någon spännande artikel bifogad. (Vi har några gamla exemplar av detta månadsblad som går att beställa från redaktionen i Hallsberg.)

Creation Ex Nihilo
P O Box 770, Highworth
Swinton, Wiltshire, SN6 7TU
GREAT BRITAIN

Ex Nihilo är en australiensisk tidning, men den finns över hela världen och sprids därför även genom lokalkontor i USA och England (för europeiska prenumeranter är det adressen ovan som gäller). Detta är den mest påkostade av alla skapelsetidningar. Den innehåller många originalartiklar - de flesta av ungefär den svårighetsgrad som vi har i GENESIS.

Creation Research Society Quarterly,
c/o Dr Glen Wolfrom, P O Box 14016,
Terre Haute, Indiana 47803, USA

Detta är den äldsta av de tekniska tidningarna. Artiklarna håller olika hög vetenskaplig klass. Svårighetsgraden varierar från ungefär de mellansvåra artiklarna i GENESIS till avancerad facklitteratur.

Ex Nihilo Technical Journal
P O Box 302, Sunnybank
Qld 4109, AUSTRALIA.

Creation Ex Nihilo. Varje nummer innehåller ca 100-200 sidor, så det går knappast att få ett gratis provexemplar.

Origins
Geoscience Research Institute,
Loma Linda University,
Loma Linda, CA 92350, USA

De flesta artiklar i denna tidning håller mycket hög klass. Alla artiklar är originalartiklar, förutom en del kortare rapporter om vad som publicerats i annan fackpress.

Origins, Journal of the Biblical Creation Society
c/o Mrs E Reeves, P. O. Box 22,
Rugby, Warwickshire, CV22 7SY,
ENGLAND

Kommer tre gånger årligen. Mest enklare artiklar. Man publicerar även en del originalartiklar.

Origins Research
Students for Origins Research,
P O Box 38069, Colorado Springs,
Colorado 80937-8069, USA

I denna tidning skriver både forskare som tror på en gammal jord och de som tror på en ung jord. Tidningen innehåller många debatter, även mellan skapelse-troende och evolutionister.

FÖRUTOM alla skapelsetidningar finns ett litet blad som heter **Science Frontiers**, som utges av William R Corliss, *The Sourcebook Project*, P O Box 107, Glan Arm, Maryland 21057, USA. Denna innehåller klipp ur en mängd olika tidningar om allt som är kontroversiellt och debatteras inom (och utom) vetenskapen. För den som har god vetenskaplig bedömningsförmåga, och kan välja ut det som är vederhäftigt från ren facklitteratur, ger denna lilla skrift många uppslag till det senaste som hänt inom vetenskapen. William Corliss är inte kristen, och han rapporterar därför även en del om sådant som faller utanför vetenskapen och som vi på GENESIS brukar bemöta, t ex om UFO:s och astrologi. Vi kan således inte rekommendera tidskriften som kristen läsning, men däremot som en hjälp till att ta reda på det senaste som händer inom olika forskningsområden.

Som omväxling till intervjuer med svenska skapelsetroende forskare har vi nu några intervjuer med forskare från USA och Tyskland. Den andre i raden blir dr Kurt Wise.

Kurt P Wise

– *en skapelsetroende forskare
som respekteras
av ledande evolutionist*

Fil dr Kurt Wise

Civilstånd: Gift, 2 barn

Ålder: 31 år

Utbildning: B A i geovetenskap

**vid Chigago-universitetet, M S och Ph D i geologi
vid Harvard-universitetet**

**Yrke: Biträdande professor i naturvetenskap
och föreståndare för forskningen kring
ursprungsfrågor vid Bryan College**

Kyrkotillhörighet: Fristående baptistkyrka

Skapelsetroende Kurt Wise som doktorerat ipaleontologiför professor Stephen Jay Gould - en av världens ledande evolutionister. (Foto: Mats Molén, 1990.)

Kurt Wise är en ung och begåvad forskare som har arbetat i åtta år vid Harvard-universitetet tillsammans med ingen mindre än dr Stephen Jay Gould. Gould är känd som den ledande evolutionist i vår tid som erkände bristen på övergångsformer och valde att ge en annan förklaring på det problemet än den som den klassiska darwinismen erbjöd.

När Gould fick veta att Kurt Wise var skapelsetroende blev han först arg. Han trodde att han hade blivit lurad in i ett fruktlöst samarbete med en kreationist. Men ganska snart fick han förtroende för Wise och bemötte hans åsikter med stor öppenhet, så länge Wise bara underbyggde sina resonemang på ett vetenskapligt sätt.

Kurt Wise förklarar:

– Jag har både yrkesmässig och per-

sonlig respekt för Steve Goulds tankeskräp och värtalighet. Dessutom har dr Gould, utan att ha någon skyldighet till det, varit tolerant mot min skapelsetro och samtidigt kritiserat dem som varit intoleranta mot mig. Detta högtaktar jag honom för.

BLEV EVOLUTIONIST

Kurt Wise växte upp i ett kristet hem och blev omvänd i nioårsåldern genom

att ta emot Jesus i söndagsskolan. Ända upp i åttonde klass var han också skapelsetroende. Men då hände något:

– Jag gjorde ett specialarbete om utvecklingsläran, vilket resulterade i att jag började tro på evolutions teorin. Eftersom jag fortfarande var en kristen försökte jag anamma periodteorin (dvs teorin att skapel sedagarna skulle vara miljontals år långa) för att överbrygga motsättningen mellan min skapelsetro och evolutionsläran.

Men ganska snart upptäckte Wise att periodteorins tes om att skapelsedagarna motsvarar långa perioder inte var hållbar. Därför tvingades han av rent bibliska skäl att överge utvecklingsläran.

– Kan du i dag ge några bra argument för skapelse?

– Jag tror att det bara är gudomlig

uppenbarelse som kan beskriva hur skapelsen gått till. De bästa argumenten för skapelsetron hämtar man från Bibeln och dess trovärdighet och från formgivningen i naturen.

- Vilka invändningar kan man då rikta mot utvecklingsläran?

- Utvecklingsmodellen ändras så snabbt att man inte kan kritisera den med bara något enstaka argument. Men som helhet anser jag att skapelsemodellen har visat sig kunna ge en bättre förklaring än evolutionsmodellen till alltings ursprung.

DUNKELT SOM I EN SPEGEL

- Kan naturvetenskapen ge oss svaret på frågorna om alltings ursprung? - Jag är skeptisk till påståendet att vetenskapen i sig kan komma fram till den slutliga sanningen. Det är människan som har skapat naturvetenskapen. Fastän naturve-

tenskapen ofta används i syftet att uppdaga sanningen kan den i bästa fall bara nå fram till en "sanning på försöksstadiet" (se Karl Poppers arbeten).

- Vetenskapen är mycket begränsad, eftersom den bedrivs av människor och ofta utförs utan gudomlig ledning. En granskning av vetenskapens historia visar också att den har en tendens till att göra misstag.

- Går det inte att komma fram till sanningen om vårt ursprung då?

- Jo, men Gud, som är Sanningen personifierad, har av någon anledning valt att uppenbara denna sanning "dunkelt som i en spegel" - genom sin skapelse, genom sitt Ord och genom sin Son. Ett studium av dessa områden med Skaparens bistånd tror jag är det effektivaste sättet att nå fram till kunskap om sanningen.

- Själv söker jag Sanningen, men det är inte på grund av detta som jag är vetenskapsman. Att öka min kunskap om Frälsaren tillfredsställer mer än nog denna önskan. Nej, jag är vetenskapsman mera därför att jag älskar att studera Hans skapelse.

- Hur ser du på den moderna skapelsetrons framtid?

- Det är mycket spännande att arbeta med skapelsemodellen, som har gjort stora framsteg de senaste åren. Det

gäller att forma en modell som passar både Bibeln och vårt fysiska universum. Min målsättning är att arbeta för att skapelsetron skall bli mer respekterad än vad den är i dag.

- Naturvetenskapen har erövrat ett stort anseende i vår tid. Mycket skulle vara vunnet om skapelsetron och kristendomen hade tillåtits att bli lika högt respekterade. Våra möjligheter att nå en förlorad värld skulle helt säkert bli större då.

SLUTORD

- Har du något att säga till svenska kristna och speciellt dem som arbetar med skapelse?

- Tänk på de skapelsetroende forskarna i bön, likaså de framstående evolutionisterna och be för USA:s folk. Vi behöver många arbetare, av många olika slag...

MATS MOLÉN - JOHNNY BERGMAN

Vad gör du med dina gamla Genesis och Skapelsetro?

Om Du av någon anledning inte skulle ha plats för dem - skänk dem tillbaka till FBS! Ofta får vi förfrågningar om äldre nummer som tagit slut.

Ruta 1 **GENESIS behöver dig!**

Nu behövs DU! Läs vad Du kan göra...

Nästan allt arbete för GENESIS görs ideellt. Det tär på krafterna. Vi skulle helst vilja anställa någon på 1/4- eller 1/2- tid, för att sköta både praktiska och andra åtaganden. Men, ännu så länge räcker inte prenumerationsunderlaget riktigt till.

Hur skall DU då kunna hjälpa till? Ja, en sak är förstås att skänka pengar, men för att vi skall kunna planera måste detta ske kontinuerligt. En annan sak är att hjälpa till att skaffa fler prenumeranter till GENESIS. Tidningen är nu så bra att den verkligen kan spridas till en större krets av människor. Om vi får ca 400 ytterligare prenumeranter borde vi kunna börja betala symboliskt för det arbete som görs, både till dem som tecknar, dem som skriver artiklar och de som gör annat jobb. För att kunna anställa någon krävs ca 800 nya prenumeranter.

Frågan är: Vill Du vara med i den spännande och utmanande uppgiften att ge de nordiska länderna en mer grundläggande syn på vårt ursprung? (Vi har prenumeranter i alla nordiska länder.) Vi tror att det är en av de viktigaste uppgifterna i dag, för att nå ut till människor med det glada budskapet om evangeliet.

Vi ser massor av behov där tidningarna kan användas! Skolor, kyrkor, ungdomsgrupper osv... En av våra prenumeranter vill redan nu efterlysa ett gammalt nummer:

EFTERLYSNING!
GENESIS nr 2-1988

Finns det någon vänlig själ som har ett extra exemplar till övers av detta nummer att sälja? (I snyggt omslag skick.) Hör i så fall av dig till mig: *Yngve Lindstrand, Faktorsgatan 10,252 46 HELSINGBORG. Tel 0421118681 & 261155.*

Nu finns GENESIS som taltidning!

Betala bara in på vårt postgiro,
29 55 88-8 (Sverige),
2 92 15 61 (Danmark, pris 50 D kr),
1009 447 (Finland, pris 35 mark),
1 98 75 93 (Norge, pris 50 N kr).!

Ange TALTIDNING på framsidan av inbetalningskortet. Samma prenumerationspris för kassett som för tidning!

(Om Du vill ha både kassett och tidning behöver Du bara betala 50 kr extra, dvs totalt 125 kr; 100 kr för studerande.)

Gould om livet

Alla har vi nog sett illustrationer av den tänkta evolutionen med en liten apa i första ledet som successivt växer till, reser sig och blir till en människa. Eller kanske en liten rävlignande varelse som successivt blir till en häst. Många har säkert reagerat mot dessa fantasikonstruktioner, men nu bör inte längre ens en vanlig evolutionsförespråkare sätta någon tilltro till dessa bilder, som under mer än ett århundrade övertygat så många. Utvecklingsträd är passé. Den bild av utveckling man nu serveras liknar mer en mångtusengrenad buske eller t o m ett otal mångtusengrenade buskar. Hur skall man kunna popularisera detta?

Detta meddelande om att utvecklingen kan liknas vid mångtusengrenade buskar istället för träd kommer från högsta ort, Harvard University i USA, och bildstormaren är den inflytelserike vetenskapsmannen och produktive författaren Stephen Jay Gould. Han undervisar i biologi, geologi, paleontologi och vetenskapshistoria vid detta ett av världens främsta universitet. Vetenskapliga arbeten och artiklar, populärvetenskapliga böcker och essäer kommer ut i en till synes aldrig sinande ström. Ordfronts förlag har på senare tid tagit som sin uppgift

att översätta och ge ut arbeten av Gould. Tidigare har de naturvetenskapligt inriktade essäsamlingarna *Pandans tumme* (1987) och *Flamingons leende* (1989) publicerats och nu har turen kommit till *Livet är underbart* (Ordfront, 1990) som översatts av Lars Werdelin från originalets *Wonderful Life* (New York, 1989).

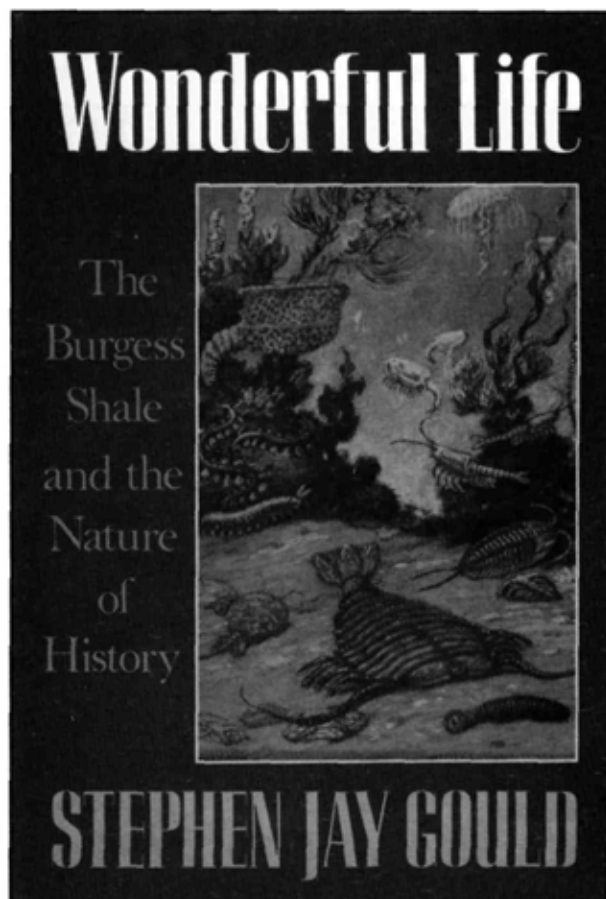
LEDANDE EVOLUTIONIST

Gould har blivit känd som en av världens ledande förespråkare för en evolutionistisk inställning till livets tillkomst. Samtidigt är han en av den traditionella evolu-

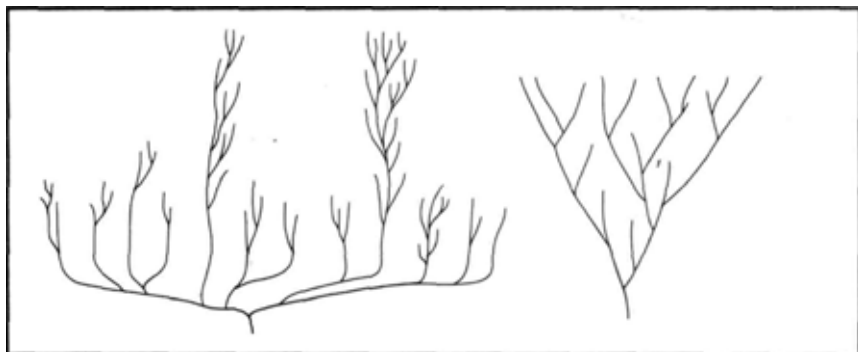
tionslärans skarpaste kritiker. Vill man läsa kritiska uppgörelser med gamla invanda evolutionistiska fördomar och föreställningar skall man således läsa Gould. Men samtidigt bör man vara beredd på hissande spekulationer i nydanande evolutionistiska tankebanor. Gould är sprudlande intelligent och skriver flyhänt och fångslande.

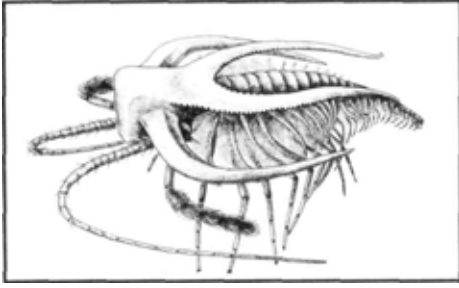
BURGESS SHALE – VIKTIGASTE DJURFOSSILFYNDET

Den nyutkomna boken handlar om ett drama. Det gäller ett ovanligt och revolutionerande fynd av ett fossilförande skifferlager i British Columbia, Kanada, nämligen Burgess Shale. Fyndet, med för ovanlighetens skull intakta förstenade mjukdelar, gjordes redan 1909 av den amerikanske paleontologen Charles D Walcott. Denne tolkade fossilen som kambriska och daterade dem således utifrån sin uppfattning om geologiska tidsperioder. När han skulle systematisera dem inordnade han dem också i den traditionella systematikens olika fyla (eller stammar). Den taxonomiska termen fylum (fyla i pluralis) anger skillnader i grund-

Den felaktiga men fortfarande vanliga "träd"-modellen av utvecklingen med en alltmer ökande mångfald, tv. Thden reviderade busknodellen med mångfalden och decimeringen föranledd av den riktiga tolkningen av Burgess Shale. (Från livet är underbart, 1990.)

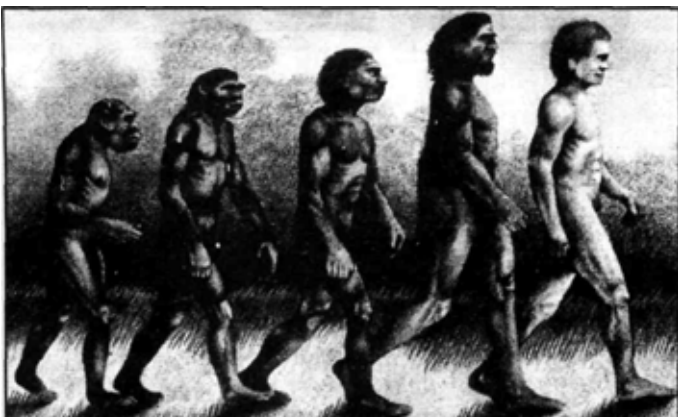

läggande anatomiska konstruktioner. Exempel på fyla är således svampdjur, led-djur och ryggradsdjur. Walcotts systematisering har enligt Gould av senare forskning visats vara helt felaktig. I stället är fynden i Burgess Shale epokgörande och långt viktigare än väldiga dinosaurier och andra uppmärksammade märkvärdigheter, likt de afrikanska kandidaterna till platsen som människans tänkta urmoder eller förfäder.

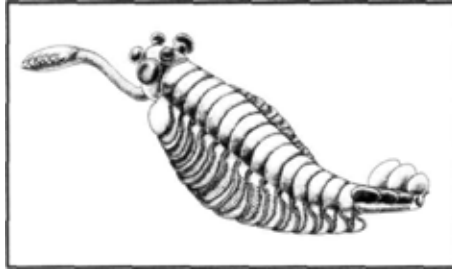
Gould menar att dessa kanadensiska fossilfynd utan tvekan är världens viktigaste djurfossil. Forskare, som den engelske paleontologen Harry Wittington vid Cambridge University, har genom en nytolkning av materialet visat att fossilfynden på denna enda plats visar större anatomisk variation i sina grundkonstruktioner än vad de ryggradslösa djuren gör i alla nutidens hav. Enligt Gould är detta helt revolutionerande för evolutionsläran. Den måste ändras från grunden. Livets historia präglas inte av successiva små förändringar, vilka genom ackumulation lett till stigande komplexitet, menar författaren. Snarare har det skett en tidig utvecklingsexplosion av anatomiska grundkonstruktioner, dvs fyla. De har därefter decimerats genom massdöd och de fyla som överlevde har givit upphov till en mångfald variationer på samma teman.

Det hela rimmar väl med Goulds upp-

Detta skall vi sluta tro på, enligt den kände evolutionisten Stephen J Gould. (Från Livet är underbart, 1990.)

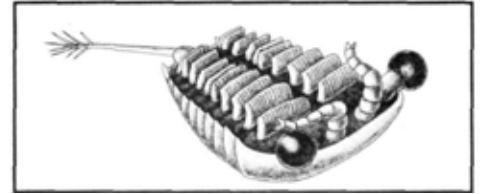
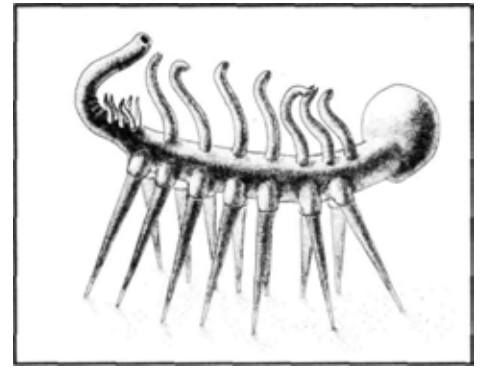
Burgess Shale - ett Eldorado för fossilforskare. Här är några av de fantastiska djur som upptäckts i detta lager. T v Ma re lla, nedan Opabinia, t h ovanifrån Hallucigenia, Sarotrocercus. (Från Livet är underbart, 1990.)

fattning om att allt kommit till av sig självt under många årmiljoner. Naturhistorien kännetecknas av jämviktstillstånd, vilka stundom punkterats av formliga utvecklingsfyrvärkerier, som i sin tur följs av massdöd. Livet är enligt Gould ett tillfällighetemas spel. Visst finns det orsaksamband, men ingen gudomlig vilja bakom någonting. Livet misstänks ha uppkommit av en kemisk nödvändighet och människan är en högst otrolig evolutionär händelse i ett slumpens lotteri. Om naturhistoriens inspelningsband spelades om skulle människan med säkerhet aldrig komma till igen. Detta finner inte Gould deprimerande. Tvärtom ses det hela som en källa till såväl frihet som moraliskt ansvar.

FELÖVERSÄTTNINGAR

Lars Werdelin, översättaren, har haft ett föga avundsvärt arbete att överföra Goulds pregnanta och lediga prosa till vårt språk. Över lag har han lyckats väl. Visst kan man ibland reagera på ordval och än mer på små misstag som t ex när latinets "vox clamantis in deserto" återges felaktigt med "rösten som ropar i öknen" (det skall vara "rösten, av en som ropar i öknen"). Allvarligare kan det emellertid bli när översättaren tonar ned Goulds mustiga språk. Låt oss se närmare på blott ett exempel. Under en bild, som illustrerar människans tänkta utveckling från något slags apliknande varelse i en serie av

gestalter med den traditionella successiva resningen (på sidan 30 i originalet och sidan 25 i översättningen), skriver Gould: "My books are dedicated to debunking this picture of evolution..." Werdelin återger det med: "mina böcker ägnar jag mig mycket åt att argumentera emot denna syn på evolutionen..." Nå, "argumentera emot" är inte precis det man tänker sig när man läser Goulds "debunking". (Debunk betyder ungefär "skrota", på amerikansk engelska.)

INVANDA FÖRESTÄLLNINGAR PÅ SOPHÖGEN

Gould använder nu bokens utrymme till att formligen skrota invanda föreställningar om evolutionen. Han beskriver minutiöst de fantastiska ryggradslösa organismerna från Burgess Shale och han försöker förklara hur och varför forskare som Walcott kunde tolka dem så felaktigt i början av vårt sekel. Här finns mycket att hämta om forskningens psykologi och om fördomarnas och de invanda föreställningarnas styrka. Gould är naturligtvis en lika hängiven evolutionist som alltid, men samtidigt som han raserar evolutionslärens gamla dogmer, lyckas han inte att ersätta den gamla lärobyggnaden med sin nya. Han övertygar inte läsaren om det rimliga i en fortsatt tro på livets utveckling och slumpmässiga historia. Det sinnrika och fantastiska liv Gould beskriver talar ett helt annat språk. Det talar tydligt och klart om en Gud, som är mer sinnrik och mer fantastisk än det liv han skapat.

PER LANDGREN

PÅ SKAPELSEHOPISONTEN

FÖREDRAG, SEMINARIER, RAPPORTER OCH ANNAT NYTT

Planera semestern!

I SLUTET AV JULI (22-28) kommer vi återigen att ha den fossiletarvecka/skapelsekurs som vi haft vartannat år på Gotland. Vi kommer att tillbringa stora delar av tiden ute vid havet, leta fossil och se på geologin. Den som händelsevis blir trött på förstenade djur kan ofta ta sig ett dopp!

Vi kommer att besöka kus-

terna runt nästan hela Gotland under dagliga exkursioner. På kvällarna blir det undervisning om skapelse/evolution och annat som har med vår grundsyn på livet att göra. Du kommer att få en "grundutbildning" i vårt ursprung.

Naturen på Gotland är också mycket fin och inbjuder till friluftsliv. På

föregående kurser har vi haft upp till 70 deltagare, varierande i ålder från några månader till över 80 år! Alla verkar ha trivts.

Kursen kommer att ordnas i samverkan med Hjälmareds folkhögskola (EFS). Om Du redan nu är

intresserad kan Du ringa eller skriva till Rolf Stanley, Hjälmared 2239, 441 95 ALINGSÅS, 0322/17357.

OBS!

Sista anmälningssdag till kursen på Gotland förlängs till 5 juli! Ej 15 juni som det står i den bifogade broschyren.

Ruta 2

GENESIS behöver dig!

Vi behöver någon i Umeå-trakten (eller på annan plats) som kan ta emot och lagra GENESIS, kuvert mm, och som kan sköta utskicket av GENESIS. Alternativet är någon som inte bor i Umeå och som både kan sköta utskick och ha lager. OBS! Måste skötas under ca 1 år! (Eventuellt längre.)

Årskonferensen 1991

Siegfried Scherer kommer tillsammans med sin fru Sigrid att vara talare vid nästa årskonferens i Göteborg. Boka redan nu!

NÄSTA ÅRSKONFERENS för FBS kommer att hållas i september 1991, i S:t Pauli församling i Göteborg. Inbjudna talare är Siegfried och Sigrid Scherer från Tyskland. Siegfried är biolog och nyligen kallad och installerad som professor vid Münchens Tekniska universitet. Som en av Tysklands mest lovande molekylärbiologer leder han där ett bakteriologiskt institut. Sigrid är doktorand i paleoantropologi – den enda skapelsetroende forskare som professionellt och genom ett sekulärt universitet forskar på "apmanniskor").

Boka redan nu helgen efter valet, 20-22/9

i rikets näst största stad - Göteborg!

PS. Paret Scherer finns tillgängliga i Sverige ca 13-27/9. Fredag-lördag 13-14/9 besöker Scherers Lund (universitet och en kristen studentgrupp) och onsdag 25/9 talar de vid Göteborgs universitet. När denna tidning trycks är fortfarande 23-24/9 och 26-27/9 lediga, för inbokning av föredrag. Ta kontakt med vår samordnare i Göteborg: Per Landgren, tel 031/16 63 58.

Nästa europeiska skapelsekonferens i England

NÄSTA internationella skapelsekonferens kommer att hållas i England, augusti 1992. Om du har något intressant ämne som du kan hålla föredrag om kan du redan nu skicka in förslag på titel. Till 31/10 1991 bör du ha klar en "abstract", för att den vetenskapliga kommittén för konferensen skall kunna avgöra om ämnet är av intresse eller inte.

Adress dit all korrespondens skall skickas:

European Creationist Congress
Biblical Creation Society
P. O. Box 22, Rugby,
Warwickshire CV22 7 SY
ENGLAND

Ruta 3

GENESIS behöver dig!

Mats Molén kommer förmodligen att resa utomlands för studier, ht-91 – vt-92. Vi behöver därför biträdande redaktörer, som kan hjälpa till att göra några nummer i framtiden, men som även kan bidra med innehåll i kommande nummer. Detta arbete gäller således inte layouten utan att sköta arbetet med artiklar och granskning av dem. (Skicka gärna in referenser/arbetsintyg.)

Ruta 4

GENESIS behöver dig!

Vi behöver någon som kan hjälpa till att sälja annonser till GENESIS. Annonsförsäljning kan ske mot provision.

Finns att beställa: Lösnummer av Skapelsetro

enstaka nummer (A-5 - format). Det finns ca 20 olika nummer kvar, à 5 kr styck (inklusive porto). Vid köp av fler än 3 nummer blir priset 4 kr styck. Alla som finns kvar: 70 kr. Betalas per postgiro 29 55 88-8. Förening för Biblisk Skapelsetro. Kom ihåg att ange ditt namn och vad du beställer på framsidan av inbetalningskortet! Utdrag ur läsarbrev:

"Jag vill tacka för de SKAPELSETRO som kom för ett bra tag sedan. De är mycket intressanta att läsa!"
Jörgen Kalebsson

Ruta 5

GENESIS behöver dig!

Vi har börjat att sälja lösnummer av GENESIS genom handeln, för ett utpris av ca 20-25 kr/styck. Till att börja med gör vi detta genom de kristna bohandlarna, men vi har redan någon kyrka och någon dagligvaruhandel som återförsäljare. Vill Du hjälpa till att sprida tidningen genom att ta kontakt med Din egen bokhandlare eller någon annan försäljare på Din ort? Hör av Dig till Urban Petré, Furuvägen 22, 51090 LIMMARED, så bifogar han information om hur Du kan sköta försäljningen/spridningen av tidningen!

**Varför inte bli MEDLEM i
Förening för Biblisk Skapelsestro?**

Då kommer Du att kunna påverka både innehållet i tidningen och övrigt arbete som föreningen håller på med. Du kommer att få en del intern information med varje nummer av GENESIS. Du vet att Du stödjer ett viktigt arbete, och Du kan själv delta på ett mer aktivt sätt. För att kunna bli medlem måste Du ställa upp på föreningens stadgar. Skriv och be om stadgarna. Om man accepterar föreningens stadgar, och vill bli medlem, betalar man bara sin medlemsavgift. Studerande betalar 25 kr per år och övriga betalar 50 kr per år. Även om Du inte har möjlighet att hjälpa till på annat sätt blir Din medlemsavgift ett välbehövligt, årligt, ekonomiskt bidrag till föreningens verksamhet!

Skänk frimärken!

Brukar Du inte hinna använda Dina rabattfrimärken som Du får på posten?

Skänk dem till Förening för Biblisk Skapelsestro och GENESIS! Vi har portoutgifter på över 10 000 kr, och varje litet bidrag är välkommet! Häromdagen fick vi till skänks ca 120 rabattfrimärken, från flera år tillbaka, som inte behövts. Skicka frimärkena till adressen i Hallsberg eller den i Insjön!

FBS har köpt en upplaga av

Hans händers verk

av biologiprofessor Harold W Clark, för vidare distribution.

Priset för boken blir endast 40 kronor, inklusive porto.

(Riktpris 80 kr.)

Betalas in på FBS postgiro 295588-8 (Sverige).

Postgiro och priser i våra grannländer:

2 92 15 61 (Danmark, pris 50 D kr),

1009 447 (Finland, pris 35 mark),

1 98 75 93 (Norge, pris 50 N kr).

**"Gud,
vetenskap
och evolution"**

av prof Edgar H Andrews
(92 sid)

Beställ den idag genom
FBS!

Pris: 50 kr + 10kr porto

Betalas in på FBS:s postgiro
29 55 88-8

Föredrag – Seminarier – Undervisning

Flera av medlemmarna i FBS kan i mån av tid och möjlighet ställa upp och hålla föredrag om ursprungsfrågor i olika grupper, på skolor, universitet, kyrkor och olika offentliga platser. Alla föredragshållare anknyter till frågor som rör Bibeln och dess trovärdighet.

Det kan ofta var en fördel att arrangera en föredragshållare när han redan finns i närheten, för att kunna spara reseomkostnader. Därför har vi angivit när de olika personerna håller föreläsningar långt från sin hemort.

Ring och boka!

Följande personer finns till förfogande:

<u>Namn</u>	<u>Ämne</u>	<u>Tel</u>	<u>Inplan. föredrag/resor</u>
Anders Gärdeborn	Allmänt om naturvetenskap	021/411 81	
Per Landgren	Idéhistoria, vetenskapsteori	031/ 16 63 58	
Lars Ljungström	Etik och medicin	0501/ 100 68	
Mats Molén	Naturvetenskap, biologi, geologi	090/ 24 622	22-28/7 Gotland
Nils-Otto Nilsson	Biologi	046/ 12 66 47	
Lennart Ohlsson	Allmänt om naturvetenskap	031/40 23 29	5-14/7 Hönö
Rolf Stanley	Allmänt om naturvetenskap	0322/ 173 57, 0322/130 82	22-28/7 Gotland

**Medverka i GENESIS
Anvisningar till skribenter**

Försök begränsa längden till 4 A-4 sidors text. Försök undvika ett alltför akademiskt språk. Föreslå eller skicka med bilder och instick. Gör tom rad för nytt stycke. Använd inga punkter i förkortningar. Skriv referenser enligt följande mönster: *Svensson, S "Om ursprunget", Genesis, vol 77, nr 3 1998, sid 234-245.*

Om möjligt skriv helst på dator (IBM, Microbee, ABC 800, NORD eller Macintosh) - skicka en utskriven artikel. Skicka färdig diskett när eventuella revideringar av artikeln är gjorda.

Om Du inte har dator så går det bra med vanliga maskinskrivna artiklar!!!

Skicka gärna små notiser om

vad som händer på skapelsefronten ute i landet eller i olika tidningar m m, eller kritik och kommentarer till införda artiklar.

OBS! Skicka in artiklarna så fort du kan, helst långt innan stoppdatumet! Ju längre tid vi har på oss desto mer arbete kan vi lägga ner på bilder o dyl! Det gäller speciellt långa artiklar!

**Stoppdatum
för artiklar i GENESIS**

nr 3 1991, 30 juni,
nr 4 1991, 1 oktober,
nr 1 1992, 15 december

Vi har märkt att vi har kvar ganska många exemplar av GENESIS nr 1 1989, och funderar därför på att sprida dem till skolor o dyl som studiematerial. Tidningen kan även användas vid evangelisation, eller varför inte sprida den till präster och pastorer i din omgivning?

Nr 1 1989 innehåller artiklar om hur ateism styr kristen tro (av leg läk Magnus Landgren), hur jordens historia kan förklaras utifrån en världsvid översvämning (av adjunkt

**REA på
GENESIS**

Mats Molén), hur en tysk forskare och evolutionist bl a lade grunden för nazismens raspolitik (av adjunkt Kjell Ulander) och en artikel mot astrologi (av doc Curt Roslund). Dessutom finns det en intervju med en skapelsestroende forskare, dr Hans Malmberg, och mängder av små notiser om apmänniskor, föremål från Salomos tempel, Mendel m m.

Enstaka nr, 10 kr + porto 9 kr,
Tre nr, 25 kr inkl porto,
Fem nr, 35 kr inkl porto,
Tio nr, 60 kr inkl porto,
En klassuppsättning på 30 st:
150 kr inkl porto

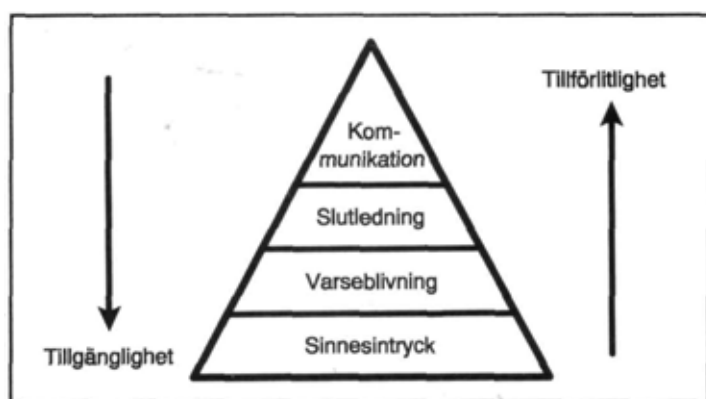
Vid beställning av större antal - Ring!

Betalas in på FBS pgnr 295588-8 (Sverige), 2921561 (Danmark), 1009447 (Finland), 1987593 (Norge) och skriv hur många ex Du vill ha!

Hur vi vet

av Anders Gärdeborn

"Vad är sanning?" Frågan ställdes av Pilatus (Joh 18:38) och har ställts i alla tider både före och efter honom. Svaret är inte enkelt, bl a beroende på att det finns olika nivåer av sanning eller, annorlunda uttryckt, det finns olika källor till kunskap. Man skulle kunna illustrera det hela med en pyramid:

Sinnesintryck, sensation, är den kunskapskälla som vi har genom våra sinnen. Jag **vet** att någon klappar mig på axeln helt enkelt därför att jag känner det.

Varseblivning, perception, innebär att man blir medveten om något genom att bearbeta sinnesintrycken och koppla ihop dem med sin erfarenhet om lik-

nande situationer från förut. Jag **vet** att någon kommer in i rummet om jag hör att dörren öppnas.

Slutledning är den tankeoperation som ger mig kunskap genom att jag med mitt förnuft tänker och drar logiska slutsatser. Jag **vet** att min bekant inte är hemma eftersom jag upprepade gånger ringt till honom utan att få svar. "Vetenskap" kan

Rodins "Tänkaren" - att veta eller inte veta, det är frågan. Några begrepp reds ut i artikeln av Anders Gärdeborn. (III. Kjell Bäcklund.)

ses som en systematisk form av slutledning med sin metodik av bl a fakta, hypotes, förutsägelser och teori.

Kommunicerad kunskap får vi genom att någon utomstående förmedlar vissa förhållanden till oss. Vi tillgodogör oss denna kunskap genom att tro på den. Jag **vet** att gränsen mellan Öst- och Västberlin nu är öppnad även om jag inte varit där, eftersom kunskapen är kommunicerad till mig via dagspressen och jag har valt att tro på den.

Den kommunicerade kunskapen kan förmedlas från en människa till en annan. Men det kan också vara någon "högre makt" som förmedlar något till mänskligheten som helhet eller till någon enskild individ.

Som kristna tror vi på en Gud som

valt att kommunicera med oss i verbal form, dels genom det skrivna Ordet (Bibeln) och dels genom det levande Ordet (Jesus). Jag **vet** att Jesus älskar mig och kan ge mig evigt liv eftersom Han har sagt så och uppenbarat det för mig i Bibeln. I det följande begränsas ordet "*uppenbarelse*" eller "uppenbarad kunskap" till att gälla enbart den kommunikation som kommer från vår Skapare.

VARFÖR FRÅGAR VI "VAD ÄR SANNING?"

Orsaken till att människor i alla tider diskuterat sanningsbegreppet utan att kunna enas tror jag beror på att sanningens eller kunskapens *tillgänglighet* och dess *tillförlitlighet* är motriktade på det sätt som illustreras i figuren med pyramiden. Detta kräver nog en förklaring: .

Jag kan inte undgå att bli medveten om att jag drämmer hammaren på tummen. Kunskapen genom *sannesintryck* är således lätt tillgänglig och i de flesta fall tom oundviklig. Däremot är tillförlitligheten låg. Vi vet alla att våra sinnen kan bedra oss och att vi t ex kan ha ont i tummen utan att slå hammaren på den.

Varseblivningen är lite mer svårtillgänglig eftersom min kunskap om något kräver erfarenhet från förut. Samtidigt är den lite mer tillförlitlig, eftersom jag genom samma erfarenhet kan undvika en del tolkningsmissar. Men varseblivningen är beroende på bl a sinnesstämning och motivation och vi kan fortfarande göra en hel del feltolkningar. T ex var det kanske någon som gick ut ur rummet, och inte in, då vi hörde dörren öppnas.

Kunskapen genom *slutledning* är ytterligare lite mer svårtillgänglig. Här krävs att man "tänker till" en smula, vilket alla inser kräver en viss ansträngning. Däremot får den anses som tämligen tillförlitlig, men inte helt utan fel. Det kan t ex finnas andra förklaringar till att min bekant inte svarar i telefonen än att han inte är hemma.

Som tidigare nämnts är den kunskap som vetenskapen kommer fram till av slutledningskaraktär. Som exempel kan nämnas kunskapen om att jorden är omgiven av ett gravitationsfält. Det *faktum* att allakändakroppar faller nedåt

har gjort att vi ställt upp *hypotesen* om jordens gravitationsfält Utifrån denna hypotes har vi *gjortförutsägelser* att även andra massor borde ha ett sådant fält. Då *nyafakta pekar på attsÅ* är fallet, har hypotesen upphöjts till en *teori* med såpass hög sanningshalt att vi nu kan säga att vi *vet* att jorden omges av ett gravitationsfält. Den vetenskapliga metoden kräver således en hel del arbete och den vetenskapliga kunskapen får därför ses som ganska svårtillgänglig men samtidigt tämligen tillförlitlig. (Jag talar här om "riktig" vetenskap. Mycket spekulerande går idag under vetenskaplig flagg, något som dock faller utanför denna diskussion.)

Naturligtvis kan tillförlitligheten i den *kommunicerade* kunskapen variera väsentligt. Men om begreppet för ögonblicket begränsas till att gälla enbart den kunskap som vår Skapare valt att *uppenbara* för oss, tror vi som kristna att den är helt och hållet tillförlitlig. Däremot kan den vara mer svårtillgänglig än den som är grundad på slutledning, på så sätt att det krävs något mer än förnuft för att bli varse den. Det behövs en uppenbarelse, vilken är Guds Ord (Joh 17:17), och det behövs en tro på uppenbarelsen, vilken bara Guds Ande kan ge oss (Joh 16:13).

VARFÖR JUST BIBELN?

Stopp nu, säger någon. Det finns ju så många religioner med "heliga" skrifter och kulter med personliga "uppenbarelsen". Så för att kunna tro på Bibeln måste man ha bevis för att det är just den som talar sanning. Och det är helt riktigt att bedöma Bibeln tillförlitlighet utifrån förnuftsmässiga grunder, eftersom den kommunikation som finns i Bibeln måste tolkas och dess trovärdighet bedömas av förnuftet. Men att kräva bevis för *allt* som står i Bibeln är att sätta den slutledningsmässiga (vetenskapliga) kunskapskällan över den kommunicerade och försöka bevisa kommunikationens innehåll på enbart förnuftsmässiga grunder. Detta kommer aldrig till fullo att lyckas eftersom kommunikationen då vore onödig. Gud har skapat världssalltet med dess logiska samband och lagar och uppenbarat (till viss del) hur det gick till i Bibeln. Att då försöka förklara Gud och skapelsen genom samma logiska samband är som

att försöka återskapa ett originals fulla informationsinnehåll utifrån en fotokopias ofullständig utseende.

Nej, Bibelns kommunicerade budskap tillgodogör man sig genom tro.

VAD ÄR DÅ TRO?

"Tro" kan innehålla flera dimensioner. Den tro som denna artikel behandlar inbegriper ett *försanthåUande* av de sanningar som Gud har uppenbarat i Skriften. Frälsande tro innehåller även andra dimensioner såsom *tillit* och *lydnad*, men dessa dimensioner behandlas inte här.

HUR FÅR JAG DÅ TRO?

Vägen till tro är alltså inte att vetenskapligt bevisa något, eller förnuftsmässigt tänka ut något. En del andra religioner förespråkar mer denna väg där man genom olika former av begrundan och meditation söker upplevelsen att vara ett med världssalltet.

Men Bibelns väg är mer aktiv än så: "Vishetens begynnelse är: 'Sök förvärva vishet'", Ords 4:7. Den inbegriper olika komponenter såsom:

- *Gudsfruktan*, dvs att veta att Gud är allsmäktig och ser och hör alla mina gärningar och tankar: "Herrens fruktan är begynnelsen till kunskap", Ords 1:7.
- *Ödmjukhet*, dvs att ge sina rättigheter till Gud och inte ge igen då andra behandlar oss illa: "... de ödmjuka ger Han nåd.", Ords 3:34.
- *Lydnad*: "Om någon vill göra Hans vilja, så skall han förstå om denna lära är från Gud...", Joh 7:17.

Detta är naturligtvis inte alltid lätt Det är helt motsatt till vad vi får lära oss i samhället med att alltid ställa krav och hålla på vår rätt, och där självständigheten betonas i alla lägen. Men Guds väg är rakt motsatt världens väg och strider mot det som ofta känns naturligt för oss. Det är därför som också den uppenbarade sanningen kan vara svårtillgänglig-

EVOLUTIONISM-KREATIONISM

Om vi lämnar sannesintrycken och varseblivningen, så återstår tvåkällor ur vilka vi kan ösa vår kunskap, nämligen slutledning och kommunikation. Slut-

ledning begränsas ytterligare till att omfatta bara dess mer systematiska form, dvs vetenskap.

Resultatet av vårt kunskapssökande, dvs den förklaringsmodell vi kommer fram till, kan i ursprungsfrågorna se ut på två principiellt olika sätt. Antingen är den evolutionistisk, dvs vi tror att naturen kommit till av sig själv genom slump och tid. Eller så är den kreativistisk, dvs vi tror att någon skapat naturen med tanke, plan och syfte. (Det finns flera möjliga kreationistiska förklaringsmodeller, men i fortsättningen begränsas resonemanget till det scenario som rymmes inom den bibliska berättelsen.) Vi får alltså följande schema:

		Förklaringsmodell	
		Evolutionistisk	Kreationistisk
Kunskapskälla	Kommunikation	1	3
	Vetenskap	2	4

Den *kommunicerade* kunskapen, ruta 1 och 3, har någon auktoritet eller dogm som säger att "så här är det" och genom att *tro* på detta skapar man sig en tolkningsram för fakta.

Med den *vetenskapliga* kunskapen, ruta 2 och 4, förhåller det sig i stort sett tvärtom. Här utgår man från fakta (eller empirisk, erfarenhetsmässig kunskap) och gör utifrån dessa en förklaringsmodell, eller hypotes, av verkligheten. Som tidigare nämnts innehåller den vetenskapliga metoden även ett moment där man gör förutsägelser utifrån sin hypotes och, om de besannas, upphöjer hypotesen till en teori med en högre sannolikhet att den faktiskt beskriver verkligheten.

DET STORA MISSFÖRSTÅNDET

Nu finns det en vida spridd missuppfattning att den evolutionistiska modellen återfinns i ruta 2 och bergfast vilar på vetenskapliga fakta, medan den bibliskt kreationistiska återfinns i ruta 3 och endast stöder sig på religiösa dogmer. Man talar gärna om "den vetenskapliga synen" respektive "den religiösa synen".

Men denna uppfattning stämmer inte överens med verkligheten.

Evolutionismen befinner sig i båda rutorna och då inte minst i ruta 1. Auktoriteten eller dogmen är här ingen religiös skrift utan utvecklingsläran själv som ofta inte får ifrågasättas och som anses så självklar att alla naturveten-

skapliga fakta måste tolkas utifrån den. Den kan med andra ord liknas vid ett axiom.

Olika utvecklingsläror har inte heller uppstått p g a sina vetenskapliga företräderna utan snarare p g a de gällande sociala och filosofiska klimaten. I humanismens fotsår har människan gjort sig fri från Gud på område efter område och man har "behövt" något som också kunnat förklara hennes ursprung utan en skapare. Darwin själv var medveten om att han inte hade mycket empiriskt stöd för sin teori utan

att den byggde mest på tveksamma slutledningar och spekulation. Det bör dock tilläggas att han hade empiriskt stöd för sin teori om en anpassning till miljön - mikroevolution. Men att därför ta steget till makroevolution, dvs att hävda att alla arter har samma ursprung, var helt och hållet spekulativt. Ändå blev hans spekulation upphöjd till en dogm.

Sedan Darwins tid har vår kunskap om naturen, vår "faktabank", ökat enormt. Vi har ett fossilt vittnesbörd som vida överträffar det på 1800-talet. Vi känner till flera av de mekanismer som styr arvet och vi vet vad mutationer är. Vi har genom biokemin fått en insikt i cellemas fantastiska värld, vilken ingen ens kunnat ana under förra seklet. Flera gånger under de senaste hundra åren, då man stått inför någon storvetenskaplig landvinning, har förhoppningarna varit höga över att äntligen få ett stöd för utvecklingsläran, grundat på experiment och observationer. Och varje gång har man blivit lika besviken. De nya erfarenheterna har talat för att alla djur och växtcräskapade fullt färdiga inom sina respektive grupper och inte är resultatet av någon utvecklingskedja från lägre till högre former.

DEN KREATIONISTISKA FÖRKLARINGSMODELLEN

Den bibliskt kreationistiska förklaringsmodellen återfinns oftast inom både

ruta 3 och 4 i schemat på denna sida.

I ruta 3 läser vi i Skriften vad Skaparen har uppenbarat för oss om Sin skapelse. Här kan man få kunskap om i vilken ordning allting skapades, att det var ett fäste som skiljervatten från vatten och att en världsvid översvämning har täckt jorden. Med denna kunskap i botten kan vi tolka det vi ser i naturen. Man skulle kunna kalla denna ruta för "skapelsetro".

I ruta 4 studerar vi naturen. Vi kan använda vetenskaper som geologi, biokemi, paleontologi, astronomi, taxonomi och anatomi och ställa oss frågan om detta talar för en skapelse eller för en utveckling. Man skulle kunna kalla denna ruta för "vetenskaplig kreationism".

Ibland möter det kritik att arbeta inom ruta 3 eftersom detta inte är ett vetenskapligt angreppssätt. Därför har en del kreationister valt att enbart arbeta inom ruta 4. Detta gäller bl a en amerikansk uttrycksform som brukar kallas "scientific creationism". Ibland tycker jag mig inom FBS märka en viss misstänksamhet mot denna, beroende på dess vetenskapliga slagsida. Jag tycker detta är olyckligt. Man måste se den mot bakgrund av att den till stor del är tillkommen för att kunna nå ut i de amerikanska skolorna, där bara vetenskapliga förklaringsmodeller är tillåtna. Den kan alltså ge värdefull kunskap, om än inte fullständig.

MOTSÄGELSER DÅ?

Hur skall man då ställa sig om man hittar motsägelser mellan uppenbarad sanning i Skriften och vetenskaplig sanning?

Jag tror att detta är en hypotetisk fråga. Mig veterligt finns det inget bra exempel på motsättning mellan Bibeln och seriös vetenskap. Däremot finns det gott om motsättningar mellan Bibeln och många av de spekulativa tolkningar som ibland ges benämningen vetenskap. Utvecklingsläran som sådan är nog det bästa exemplet på detta.

Om någon läsare av Genesis ser uppenbara motsättningar mellan Bibeln och vetenskapliga fakta - ej tolkningar - så skriv gärna till tidningen om dem. Genesis är ett utmärkt forum där sådana eventuella motsättningar kan tas upp och argument för och emot vägas.

SYMPOSIUM *om teistisk evolution*

Går Bibeln och evolutionsteorin ihop? Många kristna kombinerar evolutionsteorin och Bibeln, antingen av bara farten eller mer eller mindre genomtänkt. Personligen hade jag under mina första sex år som kristen aldrig hört något annat än att man måste kombinera evolutionsteorin och Bibeln, om man skulle leva i verkligheten - men verkligheten såg inte riktigt ut som jag hade trott...

Detta lilla symposium om teistisk evolution tar i första hand upp teologiska konsekvenser av att kombinera evolutionsteorin och bibeltro, inklusive granskning av ett par böcker som förespråkar en sådan kombination.

Symposiet består av en allmän artikel av Lars-Göran Sundberg, som tar upp problem som följer av en kombination av Bibeln och evolutionsteorin, en recension av kyrkoherde Anders Brogrens bok "Den Gudomliga symfonin" och fem artiklar som granskar argumenten i en bok av docent Stefan Nordström om evolutionsteorier och bibeltro.

Vi är tacksamma för kommentarer!

Redaktören

Evolution - Teism - Skapelse

av Lars-Göran Sundberg

INLEDNING

I boken "Den blinde urmakaren" av Richard Dawkins¹ sprids idén att vår existens beror på en lång serie lyckliga misstag. Tanke och intelligens saknas bakom vårt universums tillblivelse och fortbestånd. Den totala motsatsen till detta läser vi i Rom. 11:36 där Paulus skriver: "Av honom och genom honom och till honom är allting. Hans är härligheten i evighet, amen." Detta säger han med syftning på Gud som uppenbarats i Kristus Jesus.

Kopplingen mellan vetenskap och kristen tro har inte sällan lett till ett slags syntes mellan dessa två förhållningssätt angående det som finns till. Den går ofta under namnet "teistisk evolution". I generella ordalag går den ut på att förena den moderna vetenskapens teorier om den slumpmässiga utvecklingen under årmiljoner med den bibliska skapelsesynen.

På följande sidor ämnar jag diskutera några, som jag tycker, filosofiska svagheter i "teistisk evolution". Utifrån denna kritik går jag över till att ta upp några teologiska konsekvenser av detta synsätt. Avslutningsvis ger jag några teologiska kommentarer som anknyter till biblisk skapelsesyn.²

NÅGRA SVAGHETER I "TEISTISK EVOLUTION"

Så länge människan funnits har hon reflekterat över sin situation i världen och hur det som finns till förhåller sig till den makt som hon tror ligger bakom dess sammanvävning. Detta är, i för-enklade ordalag, relationen mellan vetenskap och tro eller mellan data och livsåskådning.

Bland kristna har vetenskap och tro ofta kunnat förenas. Detta kan bl a ses hos många av den moderna vetenskapens förfäder som klart hade

En kristen grundsyn för sina iakttagelser. Newton sa t ex: "Jag tänker Guds tankar efter honom." Visst är det naturligt att en människas livsåskådning söker harmoni med hennes iakttagelse av världen. Därför blir det så störande när personer likt Hedenius försökt slå en kil mellan "tro och vetande".

När kristna försökt att sammanfoga tro och vetenskap har utvecklingsteorin stundtals kopplats ihop med biblisk undervisning om gudomlig skapelse. Eftersom tron på "teistisk evolution" är ganska vanligt förekommande bland många kristna, ibland aningslöst, finns

² Går det att förena de förhärskande vetenskapliga teorierna om den slumpmässiga utvecklingen under årmiljoner med den bibliska skapelsesynen?

anledning att inledningsvis kritiskt granska den.

A. Iakttagelse är inte detsamma som tolkning

Låt oss först skilja på iakttagelse och

tolkning. Forskningens och vetenskapens grundläggande arbete antas vanligen utföras enligt ett värdeneutralt synsätt. Den är ute efter att iaktta och upptäcka faktiska skeenden och kartlägga dessa. Den tolkande vetenskapen går däremot ett steg längre - den vill förklara. Då blandas med nödvändighet filosofi in. Man kan hävda att t ex evolutionsteorin är ett resultat av ett filosofiskt förprogrammerat tolkningsmönster som i sin tur lagts på de vetenskapligt iakttagna data som finns tillgängliga. Teorin är vidare ett försök att på naturlig väg förklara sambandet mellan allting som finns till, utan att behöva blanda in en högre makt. Detta är uppenbart när Björn Kurtén i Bibliotekstjänsts litteraturvägledning (1982) med bestämdhet tillbakavisar Gamla Testamentets berättelser bland andra myter och hävdar att "människan *är* ett barn av en lång utveckling. Allt levande på jorden *är* släkt... och människan *är* en djurart bland andra" (min kursivering). Även om han menar att utvecklingslärans förklaringsystem är "bristfälligt i många avseenden" lyser hopblandningen av iakttagelse och tolkning igenom. Detta är ett grovt vilseledande misstag som blandar ihop det vi kan kartlägga och det vi antar eller tror. Teistisk evolution tar på ett okri-

tiskt sätt till sig den evolutionistiska modellen som vetenskapligt faktum, för att sedan para ihop denna sammanblandning av teori och data med kristen tro.

B. Gudsförnekelse och gudstro:

Ett omaka par

Den redan nämnda tolkningsramen består av en teori med rötter i ateistisk (i bästa fall agnostisk) och materialistisk filosofi. För evolutionsteorin är, som det låter, en teori om hur allting utvecklades fram till dess nuvarande form genom naturliga processer. Många med mig menar att teorin *förutsätter* att det inte finns någon Gud. T ex Bengt Hubendick skrev i Göteborgsposten³ att uppfattningar som säger att det finns en plan för skapelsen, att utvecklingen inte är blind, är "oförenliga med den biologiska utvecklingsläran". Det råder alltså en fundamental motsägelse i den teistiska evolutionen: äktenskapet mellan gudsfruktan och gudlöshet.

C. Utvecklingslinje eller skapelseberättelse

Den krismes önskan att se överensstämmelse mellan utvecklingsförloppet, så som många vetenskapsmän tolkar data och beskriver förloppet, och den bibliska skapelseberättelsen stöter på

mångahanda problem. Antingen *presar* man in det långa utvecklingsperspektivets tidsåldrar i 1 Mosebokens egen sekvensbeskrivning eller också stuvlar man om texterna i 1 Mosebok så att man får det att passa beskrivningen av evolutionskedjan. Det behövs ingen

djupare studie innan man ser att det förra gör våld på evolutionsteorin och det senare gör våld på bibeltexten. Det är inte värdigt att göra varken det ena eller det andra.

D. Prosa snarare än poesi

Om man inte kan lösa textproblemet genom att läsa texten som den framträder föreslår somliga att man skall se 1 Mos 1-3 som ett poetiskt språk. Detta skulle i så fall röja vägen för teistisk evolution rent textmässigt.

Om de aktuella texternas form säger den framlidne GT-forskaren Gösta Erikson följande, efter att noggrant ha granskat argumenten:

"När man vill besvara frågan '1 Mos 1:1 - 2:3; Prosa eller Poesi?' analyserar man texten utifrån tre infallsvinklar:

(1) *Formelspråket* antyder att avsnittet *kan* vara poesi, men slutsatsen är inte tvingande.

(2) *Parallellismen* stödjer snarast att avsnittet är prosa.

(3) *Metermättet* gör det tvingande att beteckna avsnittet som prosa men med viss poesiliknande karaktär. Vi hävdar därför att 1 Mos 1:1 - 2:3 är prosa, sannolikt med 1:26 som undantag."⁴

Är Bibelns berättelse om skapelsen av Guds avbild en mytologiskberättelse, dvs påhittad, eller är apmänniskan påhittad?

Dettabegränsarvår tolkning av dessa verser till vad som är tillåtet för en historisk prosatext.

E. Om 1 Mos 1-3 fräntas sin historiska innebörd blir NT:s budskap meningslöst

När man konstaterat textens litterära karaktär tillgriper många teologer metoden att beteckna berättelsen som "myt" för att undvika att se den som historiebegränsande. Det betyder att man ifrågasätter huruvida texten speglar en faktisk och historisk verklighet. Ordet "myt"⁵ har i teologin betydelsen: "tidlös sanning". Det är en sanning som är invävd i en berättelse vars historiska situation och värde är ringa.⁶

Lösningen ser lockande ut vid en första anblick men blir mera drastisk när man tänker på dess följder:

1. De första människorna, Adam och Eva, skapades till Guds avbild som man och kvinna och välsignades av Gud för att förvalta jorden (1 Mos 1:26-28, 2:15). Dessa människor beskrivs göra uppror mot Gud och vända honom ryggen - detta känner vi som syndafallet (kap 3). Och till Adam och Eva gavs ett första löfte om räddning (3:15). Om vi läser detta i mytologiskt perspektiv utgör detta material påhittade berättelser och filosofiska idéer som saknar förankring i vår mänskliga verklighet och historia.

2. I samma anda tvingas vi då att läsa Nya Testamentets och Jesu hänvisningar till dessa kapitel med samma historiskt irrelevanta perspektiv:

-det gäller äktenskapets ordning och giltighet utifrån Guds skapelse av Adam och Eva (Matt 19:4-6)

-det gäller även försoningen som enligt Paulus utfördes av den 2:e Adam och mänskliga urtypen. Båda dessa framställs som verkliga historiska personer som spelat avgörande roll i den historia som Gud själv frambragt genom sitt skapande Ord (Rom 5:12-19, 1 Kor 15:45-47).

Om Bibelns ord endast skulle beskriva mytiska inhöjda principer så finns det inget som gör att vår historiska verklighet över huvud taget berörs eller behöver beröras av Guds hand på något verkligt sätt. Om vi knyter detta mytiska

Har människan behov av en frälsare om hon bara är ett led i en utvecklingskedja och synden bara är primitivt beteende?

material till det evolutionistiska perspektivet så kan vi koppla det till frågorna som läkaren Magnus Landgren ställt: "Har död och lidande funnits i miljontals år? Är synd rätt och slätt detsamma som primitivt beteende? Är människan en art bland andra arter, utvecklad från aporna, eller är hon en särskild Guds skapelse med grundläggande rättigheter och ett moraliskt ansvar?"⁷

"Guds avbild", t ex, blir en vacker men föga övertygande fras om den inte har historisk skapelsegrund. Ingen

Tron på Gud som Skaparen är avgörande för vår syn på tillvaron i världen

historisk försoning eller frälsning behövs för ett ohistoriskt syndafall. Likaså gäller detta Guds dom över ondskan.

GT-teologen och forskaren E J Young redovisar sin syn på 1 Mos som "historisk redovisning" i motsats till "myt" genom att belysa med NT:s undervisning om Jesu Kristi uppståndelse: "En del är beredda att säga att svårigheterna med Kristi uppståndelse undanröjs direkt om man säger att evangeliernas författare inte menade

att vi skulle uppfatta detta som under. Det ger oss helt enkelt en uppdiaktad berättelse för att visa att Kristus lever vidare."⁸

TEOLOGISKA KONSEKVENSER AV TEISTISK EVOLUTION

I spåren av den teistiska evolutionen följer många teologiska konsekvenser, av vilka jag vill nämna några här.

1 Mos 1-11 framställer hela mänsklighetens förhistoria och lägger därmed grunden för kristen syn på en mångfald av företeelser i livet. Farorna blir då påtagliga när man inför en filosofisk teori, som i grunden vill undvika Gud, som tolkningsram för förståelsen av dessa texter. Konsekvenserna av sammansmältning av evolution och gudstro blir ödesdiger:

A. Synen på historien

Om jordens och människans historia är utlämnad åt en slumpmässig historisk mutationsprocess så står den i kontrast till Guds planmässighet med mänskligheten. Livet och framtiden bär en högst oberäknelig prägel om den är utlämnad åt processerna i sig själva. Är verkligen tid, slump, materia och energi de centrala processerna genom vilka Gud valt att arbeta? Resultatet av de naturliga processerna leder snarare till planlöshet än till planmässighet.

B. Människovärdet

Om evolutionsprocessen antas bör man fråga sig när människan egentligen blev människa och därmed av högre dignitet än andra djur? Vari kan man hävda Gudsligheten hos en människa om hennes föregångare genom årmiljoner varit amöba och andra djur? Är inte människans djuriska instinkter något som måste få ta sig uttryck? Och vad är det som säger att alla människoraser äger samma värde utifrån evolutionens värdeskala? Frågan om när och hur människan fick sitt speciella värde är obesvarad, för Gud vidrörde endast urcellen?!?

C. Behovet av frälsning

Var och när blev människan en syndare, och hur kan vi beskriva en människas behov av frälsning om hon en-

dast är ett led i en utvecklingskedja? Detta är svårt att förklara, liksom hela relevansen av Nya Testamentet, Jesu Kristi verk osv.

D. Grunden för etik är utsuddad

Etiken saknar objektiv grund för människan om Gud inte har direkt relation till vår jordiska verklighet. Bibelns etik utgår från att Gud har insatt en ordning i sin skapelse och att Gud som skaparen har rätten till sin skapelses lydnad. Hur kan sådan etik tillämpas om det inte finns en direkt anknytning till Guds direkta handlande i skapelsen och om Gud inte vidrört människan och skapelsen i stort?

SKAPELSE – ALLTINGS URSPRUNG

Slutligen några kommentarer angående en biblisk skapelsesyn.

Docent Antonio Barbosa da Silva från Uppsala säger i en intervju:⁹ *"Vetenskapen kan inte förklara varför universum existerar, bara beskriva hur vi människor uppfattar verkligheten omkring oss. Den kan inte tala om varför livet har en mening och ett mål. Inte heller harbig bang-teorinförmågan att med all säkerhet svara på när kosmos uppstod." Detta har med tro att göra, säger han. Vidare: "Utvecklingsläran är inte bevisad och är dessutom svår att förena med Bibelns skapelseberättelse... "Varför" och "när" är t ex två viktiga grunfrågor som utvecklingsläran inte kan svara på."*

Det finns några hörnstenar som grundlägger en kristen syn på skapelsen och alltings ursprung och som måste vägleda oss i vårt fortsatta tänkande:

A. Gud måste tillåtas vara Gud, Skaparen

"I begynnelsen skapade Gud..." (1 Mos 1:1). Teoribildningar och tolkningar av våra mänskliga iakttagelser i världen skiftar, förnyas och förändras. Gud är densamme i evighet, han som skapade "ur intet". Guds tillförlitliga Ord får hjälpa oss att inte begränsa Gud till tidsbundna vetenskapsteorier. Tron på Gud som Skaparen är avgörande för vår syn på tillvaron i världen. Faktum är att utifrån en biblisk skapelsesyn kan

Det som är format av Guds hand är till därför att Han ville det och det bär präglet av Honom själv. Inget är misslyckat. Därför vågar vi med tillförsikt inrätta våra liv efter Hans vilja i Jesus Kristus.

kristna vetenskapsmän ge annorlunda tolkningar och perspektiv på de tillgängliga fakta än de gängse evolutionistiska. Vi får inte glömma att Gud även använder övernaturliga processer.

B. Gud är ursprunget och garanten för värde

Det är i förhållande till Skaparen som allting som finns till har sitt värde. Människan beskrivs som kronan på verket och som bärare av gudomlig identitetsstämpel (jfr Ps 8). Hon sägs avspegla något av Guds eget väsens skönhet och godhet (även efter syndafallet). Därigenom blir förgripligheter på människan som skapelse en förgriplighet på Gud. Människan har ett okränkbart värde som inte kan manipuleras med hursom helst. Gud är garanten för hennes värde. Detta gäller det ofödda barnet såväl som den rullstolsbundne.

C. Gud har en plan och vilja med sin skapelse

"Och han såg på allt som han hade gjort och se det var mycket gott" (1 Mos 1:31). Vid en bestämd tidpunkt skapade Gud och efter det stannade han upp, iakttog det han gjort och såg med uppskattning på verket. Det som formats av hans hand är till därför att han ville det och det bär präglet av honom själv. Inget är misslyckat. I samma anda beskriver Bibeln Guds kontinuerliga verksamhet i historien (Hebr 1:3). I ett mera poetiskt tonat språk beskrivs avslutningen på denna resa. Johannes ser uppenbarat framför sig "en ny himmel och en ny jord" (Upp 21:1), de förra var borta. Gud handlar i ett historiskt perspektiv och hans vilja har inte slutat att gälla. Inte minst därför kan vi med tillförsikt våga inrätta våra liv efter hans vilja i Jesus Kristus. Allt har inte bara formats utav hans hand utan skapelsen tillhör honom. Alltsom strider mot Gud och hans plan är en invasion av Guds tillhörighet. Skaparen är den förste och den siste, den levande, "han som är och var och som kommer, allhärskaren" (Upp 1:8). □

FOTNOTER

1. Dawkins, R "Den blinde urmakaren" Wahlström & Widstrand 1988. Recenserad i Genesis 3, 1989.
2. Iakttagelserna gör jag utifrån en teologs perspektiv, dock med kännedom om vetenskapsteori och filosofi speciellt knutet till beteendevetenskapen.
3. Hubendick, B i Göteborgsposten 13/2, 1980. Dåvarande chef för naturhistoriska museet.
4. Erikson, G "1 Mos 1:1 - 2:3; Prosa eller Poesi?" Skapelsetron nr 1, 1985, sid 8-10.
5. Observera att det är den teologiska definitionen av ordet "myt" som vi avser och inte den som t ex Svenska Akademiens Ordlista definierar som "uppdiktad historia".
6. Teologer som helt eller delvis använt sig av denna metod var t ex Bultmann, Barth, von Rad. Den sistnämnde skiljer t ex mellan "hilseschichte" (historia med trons ögon) och "historie" (den faktiska historien).
7. Landgren, M "Utvecklingsläran och den Bibliska skapelsetron" Skapelsetron nr 2, 1980, sid 10.
8. Young, E J "I Begynnelsen" Det Står Skrivet 3, 1990, sid 22.
9. Genesis nr 2, 1989, sid 11-13.
10. Prof E H Andrews beskriver som kristen vetenskapsman på ett intressant sätt hur Guds försyn och ständigt uppehållande hand är verksam i skapelsen, bl a genom hans aktiva medverkan i "naturliga processer". Observera att detta inte alls behöver sammanblandas med en evolutionsprocess. Se: Andrews, E H "God, Science & Evolution", Evangelical Press, 1980, sid 58-63. (Den svenska titeln är: "Gud, vetenskap och evolution" och kan beställas genom FBS. Se separat annons.)

Den Gudomliga Symfonin

(Erene 1987)

av Anders Brogren

Den Gudomliga Symfonin är en utvecklingsroman. Man kan säga att den handlar om allt. Den börjar med skapelsen och slutar med en hoppfull inblick i framtiden.

Av alla ämnen som "Den Gudomliga Symfonin" behandlar, berör eller förklarar är det viktigaste frågan om livets uppkomst och mening. Brogren menar att i den stund då Gud uttalar sitt "Varde ljus", exploderar universum i ljus i den fruktansvärda urknall vetenskapsmännen kallar Big Bang. Sedan dess har Gud styrt och ställt med sin värld. Under de tre senaste tiondelarna av vårt universums historia ordnar Han med en fin hemvist åt sina, några miljarder år därefter, kommande skapelser. Till sist, på sjätte dagen, eller för cirka 300 000 år sedan ger han två apor själ och samvete, och gör dem till Sin avbild. Guds avbild missbrukardock sin nya mentala gåva, och Gud måste genom en svår katastrof ta dem ur deras paradiset bland träden, till en hård överlevnadskamp på marken (Denna uppfattning

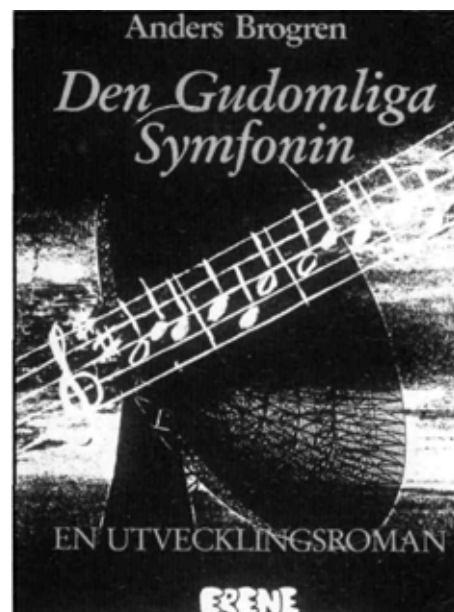
av Brogren tillskrivs en professor vid namn Yves Coppens. Dock framgår det att Brogren åtminstone till vissa delar stöder denna teori.) Inte desto mindre är de fortfarande Guds avbild, med samvete, själ och förmågan att skilja mellan gott och ont. De har ett människovärde och en synd som båda gått i arv i generation efter generation! Icke desto mindre hade vi alla gått förlorade om inte Gud omkring år 7 f Kr sänt sin enfödde Son att reparera vad urmänniskan i sitt övermod förstört. Genom honom har vi fått tillbaka gemenskapen med Gud.

Denna bibelsyn stöter på svårigheter. Enligt Bibeln kunde Gud mellan varje skapelseakt konstatera att "det var gott". Hade verkligen Bibelns gode och barmhärtige Gud kunnat fälla detta omdöme om svaga, sjuka individer som slets sönder och förstördes i den eländiga kampen för tillvaron? Evolutionen måste ha kostat myriaders myriader missanpassade djur livet.

Evolution på bekostnad av liv. Är detta vad Gud menar med "mycket gott"?!?

Dessutom, om döden redan fanns i världen före människan, då hade ju inte Gud kunnat säga till Adam: "...av kunskapens träd på gott och ont skall du inte äta, ty när du äter av det skall du döden dö" (1 Mos 2:17).

Då hade ju Adam bara konstaterat att "dö skall jag

ändå. Ät, drick och var glad, ty i morgon skall jag dö!" Detta kan inte stämma. Om man skall tro Bibelns budskap så fanns det en tid då skapelsen var fulländad och allt faktiskt var gott. Först efter syndafallet kommer döden över människan. Adam måste ut ur paradiset, så att han inte kunde "rädda ut sin hand och ta också av livets tråd och äta och så leva i evighet" (1 Mos.3:22). Dethade varit katastrofall. Däskulle Guds skapelse förevigthavarit förstörd. Nej, försin egen skull drivs människan ut ur paradiset. Detta är vad jag upplever att Bibeln lär, och jag har svårt att se att någon annan tolkning är möjlig.

DAVID FRÖJMARK

Brogren svarar...

Jag tackar David Fröjmark för hans synpunkter på min bok. Hans invändning berör en stor och svår fråga, den om lidande och död. Han menar att döden över huvud taget måste ha varit något okänt i naturen före de första människornas syndafall, eftersom Gud fram till dess avslutade varje skapelseakt med att konstatera att "det var gott". (För övrigt tror jag inte att syndafallet ägden så långt tillbaka som för 300 000 år sedan. Snarare tror jag att det ligger inom en tidsram av ca 10 000 år, men absolut säker kan jag givetvis inte vara.)

I stället för att ge färdiga svar innehåller min bok en mängd frå-

gor, den vill ge underlag för läsarens egna reflexioner. I de svåra frågorna kring urhistorien tror jag att varken jag själv eller någon annan är i stånd att yttra sig med absolut säkerhet. Här, om någonsin, är det nödvändigt att vara ödmjuk.

Ett försök att komma till rätta med dödens problem har jag emellertid gjort på sid 42-43 i min bok i ett avsnitt med rubriken "Lidandets problem". Innan människan blev medveten om gott och ont bör hon inte heller ha kunnat lägga några etisk-kvalitativa aspekter på döden. Liksom de omedvetna djuren led hon inte av några själsliga kval. Jag har försökt att belysa detta med en skildring av en renflock som be-

tar lugnt och stilla, fastän den flera gånger angripts av en järv som finns i närheten

Ett annat exempel handlar om en präst som drabbats av minnesförlust under halvtannat år och under den tiden var som en främling i sitt eget hus. Han var kroppsligt frisk, glad och nöjd, men kunde inte känna igen sina närmaste. För honom själv var allt till synes "gott". Men en dag kom det första tecknet på att han var på väg att bli frisk. Han började gråta och visade på så sätt att han höll på att bli medveten om sig själv. Först när hans medvetenhet började återvända blev han i stånd att känna den själsliga smärtan över att inte kunna identifiera ansiktena omkring sig.

Jag ser David Fröjmarks åsikt som ett värdefullt komplement till det jag själv, i all anspråkslöshet, har velat föra fram i en fråga som ingen levande människa kan uttömma eller behärska. I en svår fråga som denna kan det bara bli fråga om olika biteltolkringar som bör finna sig i öppen diskussion med varandra, med syfte att hjälpa varandra en bit på vägen

ANDERS BROGREN

I nästa nr av GENESIS fortsätter den här diskussionen. Fröjmark kommenterar Brogrens jämförelse mellan en renflock och människans (o)medvetande om gott och ont, och det kanske blir något mer också. Svar i nästa nummer!

I HÖSTAS presenterades Umeådocenten Stefan Nordströms bok om Darwin och skapelsetro. Författaren gör sig till tolk för en kombination av skapelsetro och evolutionsteorin. Boken har fått positiva recensioner i flera kristna tidningar (t ex Svensk Pastoraltidskrift nr 50, 1990 och Kristen Fostran nr 8, 1990) och ger därför ett bra tillfälle till debatt och att pröva argument från olika håll. Detta har vi tagit fasta på.

För att allmänt beskriva frågorna som Nordström tar upp i sin bok, utifrån ett skapelseperspektiv, men även för att bemöta missuppfattningar och gå in i en diskussion har vi därför gjort en grundligare genomgång av denna än av andra böcker som recenserats i GENESIS. *Det gäller följande titel:*

Charles Darwin - hädare eller hedersman?

av Stefan Nordström (Cordia 1990, 172 sidor, textiltrådshäftad, storpocketformat. Ca-pris: 197:-)

PER LANDGREN har gått igenom hu- inhop i en debatt i GENESIS (som Nordström vudtankarna i Nordströms bok, utifrån områ- dock gjorde i sin bok och inte i GENESIS). dena idéhistoria, filosofi och teologi. Landgrens Slutligen ger prof Bernt Lindberg kritik till artikel bidrar även med en mängd fakta som kan argumentationstekniken och problemställningen i användas oberoende av Nordströms bok, vilket boken.

gör att det är av intresse med en lång artikel om Nordström har fått ta del av de artiklar som vi detta område. Mats Molén har främst inriktat sig publicerat här och givit kommentarer. Vi har fått ett svar som vi redan nu publicerat i GENESIS. Som på Nordströms sätt att använda citat och utsagan att den berömde evolutionsbiologen och galler för alla andra artiklar i GENESIS välkomnar genetikern Dobzhansky skulle ha varit kristen. vi ytterligare inlägg för debatt och diskussion. Fryxelius ger en kommentar till Nordströms

Humor- och samhällssatirbranschen slog mynt av debatten om Darwins teorier. Professionella skämttecknare var inte sena att inse vilket tacksamt och lukrativt motiv "apdarwin" utgjorde. Man producerade en rik flora av karikatyrer och "nidbilder" - branschens sätt att "hedra" betydelsefulla personer. Nordström har hämtat motiv till en av bilderna från denna bransch, dock utan att ange källan, vilket kan föranleda läsaren att tro att det är karakteristiskt för skapelsetroende att göra sådana bilder. (Bilden från sid 15 i Nordströms bok. Inte heller utreds källan till den bild som refereras till på sid 123 i Nordströms bok.)

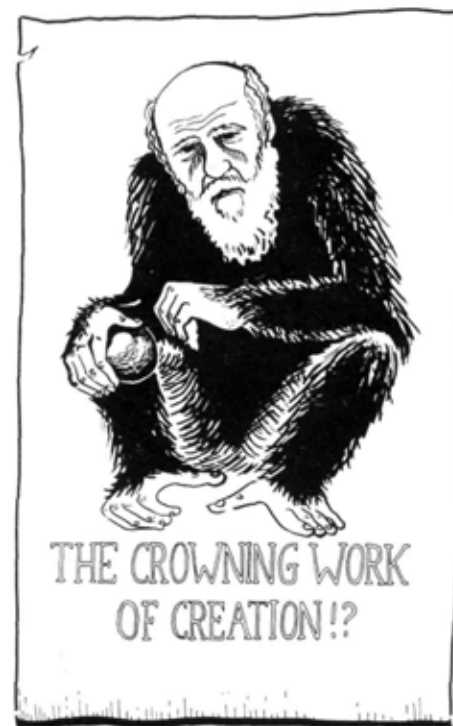
C

Charles Darwin och

av Per Landgren

SkapelSetro

På det nyetablerade Cordia förlag, som lyder under EF S-förlaget, har Stefan Nordström, docent i genetik vid Umeå universitet, publicerat boken "Charles Darwin - hädare eller hedersman?" (Uppsala, 1990). Boktiteln vidgas på för sättsbladet med underrubriken "En bok om EVOLUTIONISM och KREATIONISM samt livets URSPRUNG och MENING". Det är inte ofta böcker kommer ut på svenska i detta ämne, och författarens yrke och hemort i EFS har redan och kommer alltfört att leda till att boken vinner förtroende och inflytande i kristna sammanhang. Därför är det angeläget att i detta nummer av Genesis skänka den en del uppmärksamhet med önskan om en fördjupad offentlig debatt med författaren och andra.

INLEDNING

Nordström (i fortsättningen SN) menar att många har färdiga åsikter i frågorna om skapelse och utveckling och förutfattade meningar om Darwin, utan att egentligen ha läst vad han skrev. Därför vill SN vända läsarens uppmärksamhet mot Darwin själv och utifrån dennes skrifter ge ett bidrag till vår tids debatt. I förordet uppmanas läsaren till förutsättningslös läsning av boken.

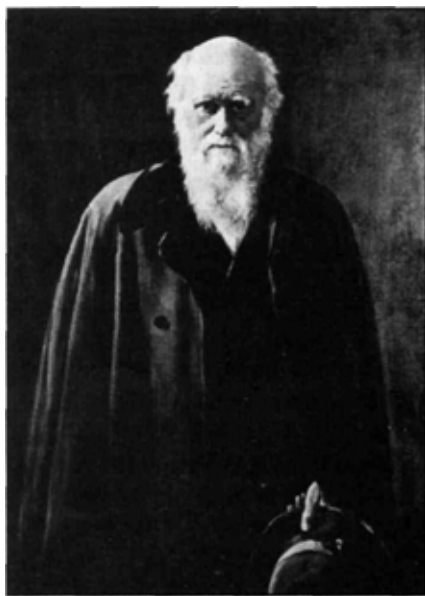
Med det första kapitlet motiverar SN sin bok. I en genomgång av annan litteratur

i ämnet bemöter författaren bl a de många oseriösa angrepp som Darwin och evolutionsteorier varit utsatta för genom tiderna. Ofta har det varit kristna som stått för angreppen, men SN menar att man som kristen inte behöver frukta naturvetenskaperna. De går vare sig emot skapelsetron eller Bibelns lära om synd och nåd, hävdas det. Samtidigt frågar sig författaren om inte verkligheten är så beskaffad att "vår moderna kunskap om genetik, biokemi och livets organisation, ger stöd åt evolutionsteorier?" (s 14).

Stöd för bibeltro behöver nu enligt SN inte innebära att evolutionsteorier motbevisas (s 21). Av andra har han kallats för teistisk evolutionist, men själv känner han sig inte hemma "i någon sådan fälla" (s 23). Han efterlyser en syntes av "naturvetenskaplig och annan vetenskaplig kunskap och religionens vittnesbörd" (s 25). Samtidigt sägs vi löpa "risk att missbruka naturvetenskap, både om vi vill använda den till att visa att Bibeln har rätt och om vi vill använda den till att visa att Bibeln har fel" (s 25).

Med frågan: "Vem var Charles Darwin?" avslutas det inledande kapitlet, och de fyra närmaste ägnas åt Darwin och är i stor utsträckning av refererande karaktär. Ett är rent biografiskt och går tillbaka på Darwins självbiografi och i betydande utsträckning på Sten Lindroths och John Landquists böcker om honom. De tre andra kapitlen följer tre av Darwins mest uppmärksammade böcker och i anslutning till dem fogar SN kommentarer om debatten som följt sedan Darwins egen tid. Kapitel 3 ägnas åt världsomseglingen med fartyget Beagle under åren 1832 till 1836. Kapitel 4 handlar om arternas uppkomst och kapitel 5 om människans härledning. De tre böcker som SN läst av Darwin förutom självbiografin är således "The Voyage of the 'Beagle'" (svensk översättning "Resa kring jorden"), "On The Origin of Species" (sv övers "Om arternas uppkomst") och "The Descent of Man" (sv övers "Människans härledning och könsurvalet").

Det sista kapitlet har rubriken "Livets ursprung och mening". SN bildar där front mot dem som menar att livet en gång uppkom av sig självt, men också

Vem var Charles Darwin? Är Nordströms bild den riktiga?

mot dem han kallar för vetenskapliga kreationister. De senare anklagas för "en inkonsekvent vetenskapssyn" och de påstås vara "ovetenskapliga i sina försök att rättfärdiga skapelsetron" (s 152). Här figurerar bl a GENESIS redaktör Mats Molén med den uppmärksammade boken "Vårt ursprung?" (Haninge, 1988). Molén menas vara "tydligt influerad av amerikansk kreationism" (s 157). Så långt SN.

På bokens baksida står det att författaren är driven "av sanningslidelse och en oförtruten strävan efter vetenskaplig saktighet". Många som tar del av SN:s bok känner sig därför säkert benägna att hålla med om detta omdöme. Sanningslidelse och strävan efter saktighet är förvisso grundläggande ingredienser i allt seriöst meningsutbyte, men de måste kombineras med kunskap och tolerans. SN vill vara tolerant och som docent i genetik har författaren dokumenterade fackkunskaper. Dessa kunskaper skulle kunna ha givit en nyttig infallsvinkel till frågorna som behandlas i boken, men i stället handlar den huvudsakligen om idéhistoria, filosofi och teologi. Min önskan är att denna recension med konstruktiv kritik skall föra debatten vidare inom dessa områden, där boken de facto har sina svaga sidor.

IDEHISTORIA

Låt mig börja med idéhistoria. Författaren vänder sig med rätta mot felaktiga bilder av Darwin, som t ex bilden av en okunnig hädare. Men den bild av huvudpersonen som SN låter ta gestalt i boken, bilden av vetenskapsmannen som hjälte, speglar emellertid en annan föråldrad och i sak lika felaktig bild. SN går i stort tillbaka på

Darwins egen biografi och de svenska alltför hagiografiska levnadstecknarna Lindroth och Landquist. Sedan dessa två böcker kom i tryck i slutet av 50- och i början av 60-talet har emellertid så mycket källmaterial gjorts tillgängligt för forskningen, så många anteckningar från Darwins egen penna utgivits och så mycket material bearbetats mer eller mindre populärt att det ur idéhistorisk synvinkel måste betecknas som tämligen anmärkningsvärt att SN skrivit en bok om Darwin utan några synbara intryck av denna massiva forskningsinsats. Denna idéhistoriska forskning är fortfarande så omfattande och expansiv att den har begåvats med den engelska beteckningen "The Darwin industry". Naturligtvis är det inte rimligt att av SN kräva en total känedom om vare sig primär- eller sekundärlitteratur. Men författarens anspråk är höga och syftet med boken menas ju vara att ersätta mer schablonartade uppfattningar med en som går tillbaka till källorna.

När SN beskriver Darwin som forskare tonar således den otidsenliga bilden av vetenskapsmannen som hjälte fram. Darwin hävdas med ett citat från förordet till den svenska utgåvan av "Arternas ursprung" av år 1976 inte ha publicerat någonting "där han inte vägt för och emot och granskat fakta från alla sidor". Darwins forskningsmetod skulle enligt SN (s 38) ha varit att ställa "frågor direkt till naturen". Det hela är emellertid en ohållbart stiliserad förenkling. Redan enkla jämförelser mellan t ex de avsnitt i Darwins självbiografi som behandlar hans tidiga forskargäming och hans egna anteckningar från 1830-talet visar på långtmer komplicerade samband mellan bl a så vitt skilda faktorer som rådande samhällsförhållanden och uppfattningar i samhället, Darwins eget intellektuella bagage, hans läsning, hans vetenskapliga observationer och till sist hans olika teoretiska utkast. Området är jämförelsevis väl genomtröskat, men SN är inte i dialog med någon av vare sig dem som skrivit informativa inledning till och givit ut Darwins anteckningar, t ex Paul Barret, Gavin de Beer och Sandra Herbert, eller med dem som har skrivit viktiga bidrag om Darwins intellektuella utveckling och om utvecklingen av hans utvecklingslära, t ex George Grinnell,¹ Howard E Gruber,² Dov Ospovat,³ Frank Sulloway,⁴ för att nu

nämna några ledande forskare inom detta område. Boken "The Darwinian Heritage" (Arvet från Darwin) utgavs år 1985 av idéhistorikern David Kohn. I den publicerades viktiga bidrag av Darvvinforskningen "jet set", som sammanstrålat till en konferens år 1982 i Florens med anledningen av 100-årsminnet av Darwins död. SN imponeras av den över 1000-sidiga boken och skriver om den på sidan 29, men några tydliga spår av läsning och försök till konstruktiv dialog med författarna till de för SN relevanta bidragen visar helt enkelt inte SN. En positivistiskt färgad Darwinbild, som sedan länge övergivits av idéhistoriker av facket - bl a de många som bidragit till Kohns bok - upprepas tämligen okritiskt.

Rent innehållsmässigt och metodologiskt kan inte SN vare sig täcka eller handskas med Darwins enorma produktion⁵ eller hans intellektuella utveckling och inre brottningskamp.⁶ Den mindre del av Darwins hela tankegods som SN presenterar sätts vare sig in i Darwins eller samtidens sammanhang. Låt mig illustrera detta. Med ett ur Darwins tankeutveckling lösryckt citat hävdas Darwin i sin reseskildring ha annat "en skapelseplan, som han senare utvecklade till en teori om arternas uppkomst genom naturligt urval" (s 78). SN betonar ordet "skapats" från Darwin utan någon som helst ansats till utredning vad ordet betyder hos Darwin, varför han använder det eller hur det användes i samtiden. Bevisföringen är kort och gott obefintlig.

I citatet ovan återfinns för övrigt en av många föräldrade tolkningar av SN. Darwins tro på en "skapelseplan" - om det nu är riktigt att över huvud taget använda detta ord i Darwins sammanhang - hör till de delar av hans gamla skapelsetro, som sakta men säkert tynade bort, för att ersättas av olika utkast till utvecklingsläror och så småningom av en tämligen dynamisk helhetssyn. Darwins religiösa utveckling, eller snarare avveckling, gick från en teistisk uppfattning med en oreflekterad skapelsetro med tron på artkonstans, via en deistisk hållning (= att Gud skapat men sedan lämnat skapelsen åt sitt öde) till slutstationen agnosticism (= att inte ha någon åsikt om Gud finns eller inte). Om detta råder det egentligen inga delade meningar i modern forskning. Redan tidigt i sitt liv yttrade Darwin också tankar som senare har be-

traktats som vulgärmaterialistiska, likt att hjäman utsöndrar tankar som njurarna urin.⁷ Detta visar om något oscillationerna i den unge Darwins tänkande, vilket inte alls har uppfattats av SN.

Med ytterligare en föräldrad tolkning skriver SN att Darwin gick från "en fundamentalistisk kristen tro" till agnosticism. Förutom att begreppet fundamentalism ej var myntat vid den tiden, så känner Nordström tydligen ej till att flera av de mest framstående tidigafundamentalisterna (ex B B Warfield och James Orr) till skillnad från Darwin kombinerade Darwins teori med en teistisk gudstro. SN gör också på sidan 70 för mycket av det faktum att Darwin fogade in ordet Creator (Skapare) i andra upplagan av sin bok om "Artemas uppkomst" (för övrigt på två ställen i slutet). Darwin trodde vid denna tid på en Skapare som skapat liv i någon eller några former i begynnelsen. Han använde ordet Creator två sidor tidigare i den första upplagan och sammanhanget förändras ej men blir tydligare när han fogar in Creator

En positivistiskt färgad Darwinbild som sedan länge övergivits av idéhistoriker av facket, upprepas tämligen okritiskt.

ytterligare två gånger. Vidare skriver SN helt kort på sidan 32 att "Darwin hade fostrats i tron att Bibeln måste tolkas bokstavligt". I sammanhanget betydelsefulla problem, som att Charles mamma dog när han var 8 år, att pappa Robert var känd som fritänkare, att farfar Erasmus var än mer känd som evolutionist och fritänkare samt nära vän med filosofen David Hume, och att Charles tidigt läst och tagit intryck av såväl Hume, Erasmus Darwin som Lamarckhängaren Robert Grant i Edinburgh finns inte alls med.

Att SN ger en felaktig bild av Darwins intellektuella utveckling blir än tydligare av att författaren blandar ihop begreppen "teism" och "deism" (s 46). Utan någon kommentarskriver SN att Darwin sägs ha räknat sig själv som teist, trots det faktum att Darwin redan tidigt i sitt vuxna liv kom att anamma en mekanistisk världsbild och därmed förneka Guds aktiva ingripanden i skapelsen. En personlig gissning är att felet

kan spåras till James Moores bidrag i Kohns arbete på sidan 438, men en missuppfattning blir nu inte riktigare av att den delas av fler. För att kunna förstå Darwin måste man förstå hans samtid. Generellt kan sägas att de vetenskapsideal som färgade Darwin var mekaniskt newtonska och deistiska.⁸ Dessa förutsättningar ledde fram till föreställningen att Gud inandat liv i en enda eller några livsformer, vilka under tidens gång och genom orubbliga naturlagar gav upphov till allt liv i all dess mångfald. Darwin sökte således efter naturlagar, med vilka han skulle kunna förklara allt levandes gemensamma härstamning och ursprung. Innan Darwin beskrev sig själv som agnostiker menade han att det var Gud som inrättat dessa lagar.⁹ Att som SN på sidan 78 tala om "skapelseplan" hos Darwin kan inte betecknas som annat än direkt vilseledande. Guds skapelseplan torde i så fall rimligtvis enligt Darwin innebära att Gud skapade utan någon plan, och om dylik planlöshet skall kallas för planering eller plan har orden förlorat sin betydelse.

Idéhistoriker som relativt nyligen skrivit betydelsefulla bidrag om, de förhållanden som tecknats ovan är t ex Dov Ospovat och Neal C Gillespie. Gillespie finns med i SN:s bibliografi, men inte ett spår av hans arbete finns i SN:s bok. SN borde dock vara i något slags dialog med forskare som studerat källorna och i all synnerhet med dem som figurerar i SN:s litteraturförteckning. Men till min förvåning finns faktiskt ej ens tillstymmelsen till verklig diskussion och ännu mindre kan något som skulle kunna kallas för en ansats till analys av Darwins samtid, dess vetenskapssyn och vetenskapsideal uppbringas. När en sådan bakgrundkunskap saknas, är - oavsett en författares alla vällovliga ambitioner - försök till en historisk förståelse dömda att misslyckas på förhand.

Ett klart exempel på denna bristande historiska förståelse av Darwins samtid och, tyvärr, metodologiska omedvetenhet ger S N på sidan 26. Där skriver S N följande: "Alla människor har sina fel och brister. Även Darwin kunde givetvis göra felbedömningar och gjorde det också. Han trodde på Lamarcks vilseledande teorier om förvärvade egenskapers ärftlighet och presenterade en helt ohållbar teori om arvsmechanismer (pangenesisteorin)." Vad gäller det historiska förhållandet

har för det första SN här fel i sak. Darwin "trodde" inte alls på "Lamarcks vilseledande teorier om förvärvade egenskapers ärftlighet". Saken är långt mer komplicerad än så. Lamarckforskare (Richard Burckhardt m fl) har sedan länge visat att Darwin missförstod Lamarck i viktiga avseenden och således bl a tog avstånd från sina egna missuppfattningar när han kritiserade Lamarck. Vad mer är delade Darwin en uppfattning som dominerade i samtiden, och den var att förvärvade egenskaper kunde nedärvas. Denna uppfattning fungerade som motor för Darwin i hans utvecklingslära, men först 1868 publicerade han en enhetlig teori för just detta, pangenesteorin.¹⁰ Lamarck hade sin egen speciella uppfattning om samma företeelse och vår tids brukav begreppet "lamarckism" är således idéhistoriskt lika felaktigt som missvisande. Det finns för övrigt mig veterligen inte en i frågan insatt fransman som accepterar det språkbruket! När SN enbart i förbigående och som en felbedömning nämner Darwins tro på de förvärvade egenskapernas ärftlighet, visar således författaren att han inte förstått vidden och betydelsen av dåtidens uppfattning om ärftlighet. SN:s läsning är kort och gott hopplöst föräldrad.

Rent metodologiskt gör SN här också ett misstag som fortfarande är vanligt framförallt utanför historikernas kretsar. SN korrigerar i vår tids perspektiv vad som är rätt eller fel hos Lamarck och Darwin utan att förklara vad, hur och varför de trodde som de gjorde. Ofta finns det naturligtvis en av sammanhanget betingad rationell tanke i uppfattningar hos storheter som Lamarck och Darwin. Men om det rationella i Lamarcks och Darwins inbördes olika uppfattningar om förvärvade egenskapers ärftlighet skriver SN ingenting alls. Detta tillvägagångssätt är tyvärr ett alltför vanligt metodologiskt felgrepp på historiska texter. Istället för att förklara dem i sina egna historiska och idéhistoriska sammanhang bedöms de utifrån vårt. Och om de nu skall bedömas måste det historiska sammanhanget vara klart. Men SN:s misstag stannar inte vid detta.

Det allvarliga i denna ovan refererade missuppfattning illustreras på sidan 70, där SN skriver om artförändring och hävdar att "det naturliga urvalet åstadkom dessa förändringar". När man likt SN blandar ihop Darwins verkande orsaker till förändringar (t ex use, disuse, habits - dvs användning

eller ej av olika kroppsdelar, och bruk eller ej av vissa vanor) med selektionen, dvs det naturliga urvalet av dessa förändringar, då har man faktiskt missförstått det mest fundamentala i Darwins epokgörande arbeten om utvecklingsteorin.

Låt mig här även passa på att komma med en mindre korrigering som rör något jag själv skrivit. Vi måste då återvända helt kort till den tidigare nämnde Kohns bok "The Darwinian Heritage". En läsning av detta väldiga arbete borde ha lett till att SN inte levererat kritiken på sidorna 22-23 och sidan 80. SN menar där att undertecknad i boken "Fundamentalism?" (Stockholm,

Enligt idéhistorikern Frank J Sulloway hade inte Darwins finkar någon betydelse för Darwin när han anammade sin evolutionstro. Finkorna är endast en del i den allmänt spridda mytbildningen kring hjälten Darwin.

1989) i ett kapitel om Darwins finkar överdrivit i något slags "nit att påvisa mytbildning och felaktigheter i litteratur om skapelse och evolution" (s 22). I min egen essä skrev jag utifrån ett arbete av en framstående idéhistoriker, Frank J Sulloway, som specialiserat sig på Darwins tidiga år som forskare. Poängen i mitt referat var att Darwins finkar inte hade någon betydelse för Darwin när han anammade sin evolutionstro. Finkarna är blott en del i den allmänt spridda mytbildningen kring hjälten Darwin. Nordström skrev emellertid på sidan 80:

"Mycket av vad som sagts om värdet av den ena eller andra iakttagelsen under världsomseglingen kan vara efterhands-

konstruktioner. För den skull kan vi inte, som Per Landgren (1989), helt avfärda betydelsen av vad Darwin såg med att hans 'tankar och resonemang inte bara var ofullständiga vid Galåpagosbesöket, utan de var obefintliga, så vitt vi följer de historiska källorna'. När man uttrycker sig så kategoriskt och samtidigt beskyller darwinister för att ha 'slarvat med sin Darwin', finns det risk att det senare uttalandet återverkar på en själv."

När jag i ett telefonsamtal påpekade för SN att jag blott refererat nämnde Sulloways arbete i den faktiskt inte helt oävana tidskriften *Journal of the History of Biology*¹¹ tillstod SN sitt misstag. Namnet och idéhistorikern Sulloway var inte ens bekant för SN, trots att jag byggt min essä på hans arbete, att jag nämnt honom ett flertal gånger och att han till och med skrivit artikeln "Darwin's Early Intellectual Development: An Overview of the Beagle Voyage (1831-1836)" i nämnde Kohns utgivna bok, som SN hyllar som mönstergill i sin egen bok. Sulloways bidrag i Kohns arbete borde korrigerat SN och dessutom besparat läsaren vilseledande spekulationer om Darwins intellektuella utveckling och uppbyggnad av utvecklingsläran. Det känns naturligtvis lite tråkigt att tillskrivas "mytbildning" och förmanas för bristande trovärdighet när det hela går tillbaka på en tämligen fatal missuppfattning hos SN. Än värre blir det några sidor senare (91f) när SN själv till synes obekymrat återupprepar en annan av vår tids myter, nämligen debatten mellan Wilberforce och Huxley. Men det får räcka här att hänvisa SN till en informativ artikel av Oxfordhistorikern J R Lucas.¹² SN avslöjar att han helt enkelt inte har distans till vare sig källorna eller sekundärlitteraturen.

FILOSOFI

Låt oss nu lämna ämnet idéhistoria för filosofi. Boken igenom präglas av SN:s uppfattning att livet inte kommit till av sig självt. Bibelns Gud är Skaparen, men han menas ha skapat genom naturlagarna under väldiga tidsrymder. SN tycks acceptera vår tids evolutionslära och står samtidigt för en skapelsetro, men han är öppen för synpunkter och villig att ändra sina ståndpunkter i ljuset av vetenskaplig och biblisk argumentering. SN gör sig således till en försiktig och öppen förespråkare av något

slags kombination av utvecklingslära och kristen tro. Detta är nu SN ingalunda ensam om och vi återkommer till detta nedan. Vad som emellertid väcker min förvåning och som borde vara smått sensationellt i hela den västerländska dialog som förs om tro och vetande är vad SN skriver på sidan 19. Det är nämligen en sak att mer eller mindre reflekterat söka förena något slags utvecklings-tro med en kristen

skapelsetro, men en helt annan att som SN hävda följande om den "materialistiska evolutionistiska livsfilosofin", dvs materialismen: "...en sådan filosofi har egentligen inget stöd i Darwins teorier". Det sensationella är nu inte enbart att SN skriver så om materialismen, utan lika mycket - om inte mer - att han inte alls reder ut begreppen och ej heller egentligen går in i en dialog med dem som allt sedan 1859 hävdat motsatsen.

I detta sammanhang är några begreppsdistinktioner från Göteborgsprofessorn i idé- och lärdomshistoria Sven-Eric Liedmans skrivbord användbara. Liedman skiljer på metodisk mekanism och metafysisk mekanism. Metodisk mekanism beskriver t ex naturvetarens arbetsmetod. Naturvetaren reducerar tillvaron och räknar enbart med inomvärldsliga kausalsamband inom sin forskning. Detta betyder inte alls att denne nödvändigtvis förnekar andra orsaker, t ex Gud, men i det metodiska kunskaps sökandet lämnas Gud utanför. Metafysisk mekanism är däremot en filosofi som också brukar kallas för materialism. Hela kosmos har kommit till av sig självt. Världsalltets uppkomst återförs på orsaksbestämda, inomvärldsliga förlopp under miljarderna. Tillvaron ses som hermetiskt tillsluten för yttre orsaksfaktorer, och den yttersta utgångspunkten och orsaken till detta är att man förnekar Guds existens.

Under västerlandets historia har naturvetarnas metodiska mekanism ständigt blandats samman med den metafysiska. Detta gäller många tänkare från de franska upplysningsfilosoferna via Darwin, Huxley och Haeckel till företrädare för evolutionsteorier i vår egen tid. Trots att ursprungsfrågorna traditionellt klassas

som metafysiska till sin karaktär har man sökt att besvara dem som om de var rent naturvetenskapliga. Men naturvetenskaperna har sina betingade områden och deras metoder äger en begränsad räckvidd. Ingen kan i direkt mening tillämpa naturvetenskaplig me-

todik på ursprungsfrågorna och observera eller experimentera med det som har hänt eller med det som man tror har hänt i det avlägsna förflutna.

SN synes nu vilja se ursprungsfrågorna som principiellt naturvetenskapliga i den meningen att de kan besvaras genom naturvetenskapliga studier och resonemang. Just detta bestrider jag av teologiska skäl. Här föreligger flera stora problem för SN, men SN låter inte läsaren förstå att han ens är medveten om dem. Ett av dessa problem var redan mycket omdebatterat före Darwin och blev det ännu mycket mer efter honom, och det bildar här i denna recension en naturlig övergång till ämnet teologi. Till problemet!

En skapelseprocess, som sägs vara styrd av Bibelns Gud kan inte rimligtvis ha tillfälliga och ändamålslösa förändringar i arvmassan (mutationer) och naturligt urval (ändamålslös selektion) som drivkrafter.

TEOLOGI

Det är för den idéhistoriska forskningen ett välkänt faktum att det fenomen i naturen som Darwin gav beteckningen "det naturliga urvalet" - en beteckning han senare beklagade¹³ - förklaras av Darwin i den mekanistiska traditionen. Denna form av

mekanism är en naturlig följd av filosofisk materialism, och kan lämpligen beskrivas som att man återför alla yttersta orsaker på inomvärldsliga orsakssamband. För den konsekvente förespråkaren av "mekanismen" är det självklart att försöka förklara även kosmos, jordens och livets uppkomst och utveckling inomvärldsligt och utan någon som helst planmässighet. Mekanismen är till sin natur motsatsen till teleologi, dvs ändamålsenlighet av t ex en Skapare. För Darwin var det naturliga urvalet ett sätt av Naturen - Darwin återger ofta naturen med stort N - att genom kampen för tillvaron favorisera de bättre utrustade djuren och växterna.¹⁴ Naturen alstrade ett överflöd av individer inom djur- och växtrikena. Inom artemaåterfanns enligt Darwin många variationer, och genom en kamp för överlevnad gav de små olikheterna således något eller några ex-

emplar fördelar för överlevnad och reproduktion. Majoriteten av individerna i t ex en viss djurart alstrade således avkomma med variationer, vilka inte förde utvecklingen framåt. Här rådde enligt Darwin naturlagarna utan någon som helst tanke eller styrning av någon intelligens utifrån. Denna kontrastering gör Darwin själv mycket tydligt.¹⁵

En fundamental trossats för alla former av kristen skapelsetro är emellertid att Gud hade en plan med sin skapelse. Bibeltexterna lovprisar Gud för skapelsen och dess ändamålsenlighet (t ex Ps 104). Allt förklarades av Gud vara gott när det hela var fullbordat. När således den mekanistiska principen om det naturliga urvalet förs samman med den bibliska tanken på skapelsen kombineras två motsatser. Det naturliga urvalet i kombination med teleologi, dvs ändamålsenlighet, är närmare bestämt ett utmärkt exempel på en ren motsägelse, fullt i klass med den fyrkantiga cirkeln. Denna motsägelse ledde till att kristna naturvetare och kristna ideologiskt medvetna läsare av Darwins arbete under andra hälften av 1800-talet inte kunde acceptera tesen om det naturliga urvalet som drivkraft i utvecklingen. Förvisso övertygades en del av Darwins jämnåriga förhållandevis snart om evolutionen som sådan, men me-

kanismerna var ständigt omdebatterade och det naturliga urvalet förknippades med motsatsen till teleologi.

När nu SN på sidan 44 skriver följande: "*Tesen om naturens fulländning och godomliga vishet behöver ju inte stå i motsatsförhållande till evolutionsteorier!*"

kan det väl knappast betecknas som för mycket att förvänta sig åtminstone en antydan till diskussion om hur SN vill lösa ett av de mest centrala problemen med just den kombination han förespråkar. SN är teist, dvs tror på en personlig och allsmäktig Gud. Vidare är han evolutionist i den meningen att han tror att allt liv har en gemensam härstamning och att livet utvecklats via de drivkrafter som modern evolutionsteori talar om, nämligen naturligt urval och mutationer. Summan blir teistiskevolutionism, även om SN inte vill fogas in i detta fack. Summan är dessutom en logisk *contradictio in adiecto*, likt den fyrkantiga cirkeln. Begreppet betyder att bestämningen (adjektivet) "teistisk" motsäger det den bestämmer (substantivet), dvs evolution. En skapelseprocess som sägs vara styrd av Bibelns Gud kan inte rimligtvis ha tillfälliga och ändamålslösa förändringar i arvsmassan (mutationer) och naturligt urval (ändamålslös selektion) som drivkrafter. Att framhärda i denna märkliga ideologiska bastard vittnar antingen om aningslöshet eller om icke-redovisade omtolkningar av Bibelns gudsbild eller av vår tids dominerande evolutionslära.

På den internationella arenan och här hemma finns ideologiskt medvetna materialistiska evolutionister som sett det motsägelsefulla i SN:s kombination (se t ex Moléns artikel om Dozhansky, sid 32). Enligt vår tids dominerande evolutionslära är det mutationer som är utvecklingens motor och ger bränsle till det naturliga urvalet. Till detta behövs det enligt vår tids mestframträdandeevolutionister ingen Gud med avsikt eller tanke. Här hade det varit utomordentligt passande om läsaren fått ta del av lekmanpredikanten (EFS) och genetikdocentens syntes mer än på det yttliga planet, men problemet som hör till de största i västerlandets idéhistoria vidrörs inte ens.

Den ofrånkomliga och logiska konsekvensen blir - hur ogärna än SN vill - att Skaparen enligt SN:s kombination i sin skapelseprocess skulle använt sig av den

totala planlösheten för att nå fulländningen. Hela scenariot ser då rent teoretiskt ut som ren och skär tanklöshet, vilket också lett till att ideologiskt medvetna materialister i bok efter bok, artikel efter artikel påpekat detta under hela västerlandets historia från de

Den ofrånkomliga och logiska konsekvensen av Nordströms kombination blir att Skaparen skulle ha använt sig av den totala planlösheten för att nå fulländningen.

gamla grekiska materialisterna till nutida biologer som Richard Dawkins. Den uppenbara slutsatsen blir att Skaparen skulle ha skapat, så att det inte ser ut som om Han hade skapat. Skapelsen tycks således bäst förklaras som om Gud inte finns (*etsi non deus daretur*).¹⁶

Nu driver inte SN den ovan nämnda kombinationen medvetet, utan det förekommer bara som ett till synes oreflekterat påstående. Men SN har inte bara hamnat i en klassisk motsättning mellan filosofisk mekanism och teleologi, utan han har även hamnat i åtskilliga renodlat teologiska problem. Låt mig nämna några. Kombinationen av naturligt urval och Skaparens ändamålsenlighet leder till uppfattningen att Gud skapar fortfarande. Följden blir en sammanblandning av Guds skapelse av världen med Guds upprätthållande av världen, dvs Guds försyn. Guds "vila" från skapelsen torde således bli något i framtiden.

Som kristen menar SN att Gud är allsmäktig och att Han kan gå vid sidan av naturlagar likaväl som att Han kan handla genom dem. Vi får, som SN påpekar, inte göra Gud till "de vetenskapliga luckornas Gud" (s 138) och bara tro att Gud verkligen handlar när vi inte förstår vad som händer. I klassisk teologi har man gjort skillnad på Guds omedelbara handlingar och Hans medelbara. Denna distinktion är i detta sammanhang fruktbar och evangeliskt kristna är överens om att Gud kan handla omedelbart, dvs till synes gå vid sidan av kända naturlagar och ingripa direkt. Så förklaras vanligen Jesu under och Hans uppståndelse och det finngoda exegetiska skäl att hämta kunskap om Guds omedel-

bara gärningar (*actio immediata*) rent generellt från Jesu Kristi verksamhet här på jorden. Med Guds medelbara handlingar (*actio mediata*) förstår vi vanligen Guds vidmakthållande av sin skapelse.

Bibelns allsmäktige Gud kan naturligtvis ha skapat omedelbart eller medelbart eller växelvis omedelbart och medelbart. Men tron att skapelsehandlingarna var omedelbara utgår från skapelsetexterna själva och även när skrift tolkar skrift förefaller skapelsehandlingarna i Bibelns första bok uppfattas som direkta och omedelbara. Tanken faller lätt på psalmistens ord: "Ty han sade, och det vart; han bjöd och det stod där." (Ps. 33:9)

I kyrkans historia fram till upplysningstiden är detta också den dominerande uppfattningen. Vid sidan av denna står den augustinska tolkningen, som emellertid förkortar i stället för förlänger Guds skapelsehandling. Enligt Augustinus skapade nämligen Gud i ett nu, samtidigt (på latin *simul*). Även en tidsperiod på sex dagar var för Augustinus alltför lång och kunde tolkas menligt med tanke på Skaparens allmakt.

SN har inte uppmärksammat skillnaden ovan mellan Guds omedelbara och medelbara handlande i sin "Charles Darwin - hädare eller hedersman?". I korrespondens har SN vidare bekräftat att han "inte kan se någon skarp skillnad mellan Guds skapande och Guds uppehållande verksamhet", vilket leder in på ett annat teologiskt problem, nämligen *teodicé*-problemet. Om SN menar att Gud skapar genom utvecklingen, så menar förmodligen SN att Gud skapar även nu. Detta tycks i sin tur få konsekvensen att Gud aktivt skapar det bristfälliga och det onda, t ex genetiska missbildningar. Bland välkända reformerta teologer som anammat evolutionsläran har detta varit ett stort problem alltsedan Darwins tid, men SN uppmärksammar det ej i sin bok. När jag senare påpekat det brevledes menar SN att jag begär för mycket av honom.

För att en meningsfull dialog skall ledas framåt i en fråga där kristna är oense, krävs långt mer än vad Nordström presterar. De som står för annorlunda uppfattningar borde i bästa fall ur SN:s perspektiv känna sig lite berörda eller omskakade av läsningen. Därefter torde väl idealet vara för författaren att meningsmotståndaren genom noggranna och vederhäftiga resonemang överbevisas i sakfrågorna. Men

nemang överbevisas i sakfrågorna. Men SN lyckas inte alls med detta. Den historiska skildringen är, vilket tidigare påpekats, bristfällig och de rena missuppfattningarna och sakfelen alltför talrika. Åsikter hos Darwin tycks vaskas fram, vilka möjligen mer eller mindre harmonierar med författarens egen uppfattning. Vidare kritiserar SN tex andras vetenskapssyn, men redovisar dem illa och preciserar inte kritiken, exempelvis gentemot Molén.

Författarens beläsenhet är påfallande begränsad och analyserna lider därav. Detta gäller ej blott idé-historisk litteratur

utan även s k kreationistisk. Andra menas väl lättvindigt ha fallit i diken till höger och vänster (s 160), under det att SN själv enligt egen utsago tycks befinna sig på vägen. Men frågan är - vilken?

Att ursprungsfrågorna principiellt kan besvaras med naturvetenskapliga metoder är ingalunda självklart och att Bibelns utsagor inte skulle få några naturvetenskapliga konsekvenser är mer ett påstående än ett resultat av en genomförd argumentation. I många andra frågor kan läsaren bara undra hur SN:s uppfattning om Bibeln ter sig i den konkreta läsningen. I en del frågor skrivs det ut i klartext. Adam och Eva var enligt Nordström kanske enskilda individer, kanske populationer. Med ett Darwincitat menar SN att detta är ett svårfattligt problem. De som tolkar mer i enlighet med texten sägs stå för en snäv tolkning av 1:a Mosebok. Hur SN menar att skapelseberättelsen skall tolkas för att inte bli "snäv" men ändå göra texten rättvisa förblir dunkelt. Och vilka är skälen för SN:s ledigare tolkning? Är skälen hämtade från Bibeln eller någon annanstans?

Det är bra om debatten om skapelse och utveckling kan föras på ett sakligt sätt. Alltför ofta haglar invektiven och fördomarna. SN har i regel ett sansat tonläge, men särskilt vid ett tillfälle uppfattar jag tonen som en smula olustig, i synnerhet mot Mats Moléns arbete. På sidan 158 menar SN nämligen att Molén i sitt sjunde kapitel av den ovan nämnda boken skriver om en annan Gud än Bibelns. Påståendet är emellertid sällsynt illa valt. Det kan väl

näppeligen vara för mycket sagt att om någon skulle ha problem med Guds bilden utifrån våra olika föreställningar om hur Gud har skapat, så är det SN. Vidare är påståendet orimligt inte minst för att det drabbar stora delar av kyrkohistoriens största förkunnare vad gäller hexa-émeronexegezen (dvs utläggningen av skapelsedagarna genom kyrkohistorien) men framför allt för att det-efter min fasta övertygelse - drabbar Den heliga skrifts övriga författare och gestalter.

När jag lägger ifrån mig boken "Charles Darwin - hädare eller hedersman?" kan jag

inte komma ifrån mina associationer till den grekiske konstnären Apelles och hans fullt rimliga kritik mot skomakaren. Ofta missuppfattas i dagligt tal detta talesätt att skomakaren skall bli vid sin läst, som att skomakaren enbart skulle sättas på plats. Detta är dock fel. Skomakaren var en expert och Apelles lyssnade på hans kritik vad gällde just skorna. Vi lever nu i en tid då ingen kan göra anspråk på att i överförd bemärkelse vara något annat än skomakare. Vi har alla våra specialiteter och vi gör bäst i att hålla oss till dem. Om vi någon gång vågar skriva något utanför vårt område, så löper vi genast en större risk än om vi var och en håller oss till sin läst. SN har överskridit sin gräns. Hans vetenskapliga kompetensområde är ett och därifrån hämtar han säkert berättigad prestige. Men SN skriver om något annat och dessvärre har han inte lyckats med det våghalsiga företaget. Tyvärr har också redan SN:s bok använts som bekväm språngbräda i vad som måste betecknas som påhopp på det han kallar för kreationism. Kaj Engelhart's anmälan i Kyrkans tidning (45, 1990) och Rolf Kristofferssons i Drogfritt liv (DKSN, nr4,1990) är tråkiga exempel på hur debatten inte bör föras om man vill informera, öka förståelsen och på sikt överbrygga motsättningar.

SN ger intryck av att inte vara dogmatisk i negativ bemärkelse. Han vill vara öppen för synpunkter och offentlig debatt. Öppenhet är en bra och nödvändig utgångspunkt för oss alla, för att vi med gemensamma ansträngningar skall komma

sanningen allt närmare. Min stora förhoppning med detta bidrag är - vilket redan tidigare påpekats, men tål att upprepas -att debatten, beledsagad med respekt och tolerans, skall föras framåt och fördjupas.

REFERENSER OCH NOTER:

1. Grinnell, George "The Rise and Fall of Darwin's First Theory of Transmutation", Journal of the History of Biology, vol 7,1974, sid 259-274 och "The Rise and Fall of Darwin's Second Theory", Journal of the History of Biology, vol 18,1985 sid 50-70.
2. Gruber, Howard E "Darwin on Man. A Psychological Study of Scientific Creativity", London, 1974.
3. Dov Ospovat "The Development of Darwin's theory. Natural History, Natural Theology, and Natural Selection, 1838-1859", Cambridge, 1981.
4. Sulloway, Frank "Darwin and his Finches: The Evolution of a Legend", Journal of the History of Biology", vol 15, 1982, sid 1-54 och "Darwin's Conversion: The Beagle Voyage and Its Aftermath", Journal of the History of Biology, vol 15,1982, sid 325-396.
5. För en genomgång av Darwins arbeten är det enklast att vända sig till nytgåvan "The Works of Charles Darwin", utgivna av Paul H Barrett & R B Freeman.
6. Darwins intellektuella brottningskamp med att skriva "The Origin of Species" illustreras av bl a de sex olika upplagorna. Av första upplagans 3878 meningar ändrades nästan 3000 en till fem gånger, över 1500 meningar tillfogades och av dessa plus de ursprungliga ströks 325. Sammanlagt finns 7500 varianter av alla de slag i de sex upplagorna, vilket manar till försiktighet och noggrannhet, när man refererar till Darwin's "The Origin...". Uppgiftsmaär hämtade från "The Origin of Species. By Charles Darwin. A Variorum Text". Redigerad av Morse Peckham, Philadelphia, 1959, sid 9.
7. Darwin, Charles "Charles Darwin's Notebooks, 1836-1844, Paul Barrett m fl, Ithaca, 1987, s 291.
8. Se t ex Greene, John C "Science, Ideology and World-View: Essays in the History of Evolutionary Ideas", Berkeley 1981, samt Silvan Schweber "The Wider British Context in Darwin's Theorizing", s 35-69, i Kohns "Darwinian Heritage" Princeton, 1985.
9. Se t ex anført arbete av Ospovat s 2-3 (m fl ställen).
10. Darwin hänvisar f ö till sin pangenesisteori i femte upplagan av "The Origin" Se Peckham s 310.
11. Se not 4. (Se även GENESIS nr 1 1988.)
12. Lucas, JR "Wilberforce and Huxley: A Legendary Encounter", The Historical Journal, vol 22, nr 2 1979, sid 313-330.
- Se sammanfattning av denna artikel, gjord av Kjell Ulander i GENESIS nr 3 1990 (red:s anm).
13. Se Young, Robert M "Darwin's Metaphor. Nature's Place in Victorian Culture", Cambridge, 1985, kap4: "Darwin's metaphor: does nature select?" s 79.
14. Se t ex Darwin, Charles "On The Origin of Species" 1:a uppl, t ex sid 61 f, 81,470f.
15. Se t ex "On The Origin of Species" 1:a uppl kap. XVI s 459.
16. Darwin tog själv avstånd från den kristne amerikanske vetenskapsmannen Asa Grays uppfattning att variationerna var ledda av Gud längs vissa nyttobringande linjer. Gray var en av de främsta kristna naturvetarna som accepterade Darwins utvecklingslära, men han ville likt SN kombinera det naturliga urvalet med teleologi. Darwin själv tog dock avstånd från detta Se Charles Darwin, "The Variation of Plants and Animals under Domestication", New York, 1868, vol II sid 515-516.

Nordström:

av Mats Molén

citat och fakta

Det är alltid viktigt att angripa en teori utifrån vad dess mest genomtänkta förespråkare skrivit, de senast publicerade arbetena och de mest grundläggande argumenten som framförs som stöd för den teorin.

Redan titeln på boken "Charles Darwin – hädare eller hedersman?" – visar att docent Stefan Nordström (i fortsättningen SN), medicinsk genetiker, behandlar frågan om vårt ursprung utifrån ett tämligen perifert område. Det är ingen majoritetsuppfattning (om ens en minoritetsuppfattning) bland kristna som känner till något om Charles Darwins liv, att Darwin var en hädare. Alla är överens om att han lämnade sin kristna tro, men lika säkert är att han aldrig blev någon hädare.

Eftersom SN:s bok till stor del riktar sig mot skapelsetroendes/"kreationisters" metoder vore det mer av värde med en saklig kritik av deras arbeten (speciellt då kritik av mer grundläggande vetenskapliga arbeten).

Den direkta kritik SN ger till skapelsetroende forskare bygger på många åsikter, men inte mycket att ta på för den som vill ändra sina egna ståndpunkter. SN:s metod bygger till stor del på att han väljer ut några "avskräckande exempel". Detta gör att andra forskare lätt kankopplas samman med dessa exempel. Vi får även redapått "... vi bör akta oss för att i självgodhet slå oss för bröstet och i okunnighet förvränga olika vetenskapliga teorier. Skapelsetron behöver inte den sortens försvar" (sid 22). Detta påstående blir som ett "argument" mot skapelsetroende forskare som inte kommit fram till samma tro som SN själv har gjort.

Mycket av det som SN skriver i sin bok och tar som grund för kritik mot skapelsetroende forskare är dessutom sådant som

vi "kreationister" själva har skrivit om och kritiserat i t ex tidningarna GENESIS och Skapelsetro. SN tar nu denna vår egen kritik och beskyller oss för att göra likadant som dem/ det vi kritiserar, utan att ge exempel på var vi har gjort så! Det gäller t ex synen på vetenskap och vad som är vetenskapligt eller inte.

Här följer en liten genomgång av SN:s metod/argument och en kritik av detta. Jag begränsar mig i första hand till det som berör SN:s kritik av mitt alster "Vårt ursprung?".

BOKEN...

Sid 19. SN: "Alla som läser den här boken av Andrews ("Utvecklingsläran - fakta eller filosofi?") har skäl att fråga sig om och i så fall varför skapelsetforskning är mer vetenskaplig än evolutionsforskning."

K (= Kommentar eller svar): Jag har inte sett att Andrews skrivit det, utan SN lägger en åsikt i Andrews mun som han inte har. SN:s fråga är dessutom vetenskapsteoretiskt felaktig. Jag vet ingen som tror eller har sagt att "skapelsetforskning" är mer "vetenskaplig" än "evolutionsforskning".

Sid 21. SN: "... företrädare för vetenskaplig skapelsetforskning gjort sig alltmer gällande i vårt land. Envist håller de fast vid att evolutionsforskning är falsk vetenskap..."

K: Vilka är dessa företrädare och i vilket sammanhang har de skrivit att evolutionsforskning är falsk vetenskap?

Sid 88. SN: "Populationsgenetik fortsätter med sin strävan att förstå mekanismerna för selektion (urval) och adaptation (anpassning). Det är dumt av kreationister att avfärda sådan forskning som mindre seriös än deras egen."

K: Vilka "kreationister" avfärdat det SN beskriver här? Det finns ju också "kreationister" som är genetiker av olika slag - i så fall måste de ju avfärda sin egen forskning! Påståendet är gripet ur luften.

Sid 90. SN: "Men, som Marianne Rasmuson (1988) helt riktigt påpekar: 'Ett av kreationisternas misstag är att de så ensidigt uppehåller sig vid dateringar av fossila fynd...'"

K: Visa detta "ensidiga" misstag! Påståendet är gripet ur luften.

Sid 109. SN skriver om embryonalutveckling och kritiserar Molén: "Varför inte lugnt konstatera att det i embryonalutvecklingen hos människan verkligen finns stadier som har uppenbara likheter med motsvarande stadier hos andra organismer?"

Detta gör jag ju faktiskt, men jag ger också naturvetenskaplig kritik mot sättet att använda detta som stöd för evolutionsteorin! Självt skriver jag att det är "naturligt att de (fosterstadierna) liknar varandra" ("Vårt ursprung?", sid 91). Jag uttrycker mig således mer "kategoriskt" än SN.

Det är min naturvetenskapliga kritik SN borde kritisera om han vill fortsätta att använda foster som argument för evolutionsteorin.

Sid 110-111. Jag ger kritik av jämförande anatomi/biokemi med naturvetenskapliga argument, som motsäger en tolkning enligt evolutionsteorin (sid 83-90 i "Vårt ursprung?"). I stället för att kritisera mina argument skriver SN att: "...vi får inte stänga in Gud i en snäv antropomorf fälla...", när jag menar att det är naturligt att djur och växter bygger på en grundplan om de lever i liknande miljöer (och att detta kan tolkas som ett verk av en skapare). Han har tydligen inga naturvetenskapliga argument emot min kritik av evolutionsteorin på detta område och ger då i stället ett teologiskt argument emot mina tolkningar! (Det teologiska argumentet är naturligtvis också fel. Jag försöker inte stänga in Gud i någon "snäv antropomorf fälla".)

Sid 113. Här kan det passa med en liten kommentar till SN:s argument om rudimentära organ. Det är nämligen det enda (?) argument som SN tar upp som stöd för sin tro på evolutionsteorin, som inte redan har visats vara felaktigt, eller ha en annan bättre förklaring, i böcker om skapelse och evolution som publicerats på svenska.

SN skriver att Darwin nyktert konstaterade att människans svanskotor fullkomligt motsvarar djurens svans (även om de inte kan användas som svans), och menar att det är nästan beklämmande att se hur man försökt förklara att svanskotorna har "väsentliga stödfunktioner".

K: Om vi inte hade svanskotor skulle vi t ex inte kunna sitta, och inälvor och nerver skulle sitta sämre på plats i bukålan (speciellt om vi rödde

oss med häftiga rörelser). Vad är det för beklämmande med det? Om Darwin inte kände till det vore väl en sak, men forskningen går faktiskt framåt. Jag skulle då inte vilja vara utan mina svanskotor (utom eventuellt de gånger jag faller och råkar landa på svanskotorna)! Jag kan inte heller se att svanskotorna "fullkomligt" motsvarar djurens svans, även om grundprincipen i uppbyggnaden är likadan.

SN skriver vidare att Darwin menade att vissa organ på det ena könet var rudiment på det andra könet, t ex bröstvårtor hos "alla däggdjurs hanar".

K: Rudiment är organ som i tidigare utvecklingsstadiet anses ha använts men som senare under utvecklingens gång tillbakabildats. Betyder det att även män/hanar kunnat amma tidigare? Varför gick denna funktion tillbaka - det vore väl bra om både kvinnor och män kunde amma, sett ur överlevnads-synpunkt? Var kanske de första däggdjuren delvis tvekönade? SN:s (Darwins) förslag ger mer frågor än svar.

Jag anser det som mer troligt att man och kvinna genetiskt är så lika varandra att alla anlag (utom när det gäller Y-kromsomen) måste komma med i Mda könen för att arvsanlagens uppbyggnad och celledelningen inte skall bli alltför komplicerad (låt detta stå som en första spekulering i ett försök till svar på denna fråga). Mannen har alla kvinnliga arvsanlag, men kvinnan har inte mannens alla arvsanlag. Svaret är helt enkelt att det måste se ut ungefär som det gör i dag för att det skall fungera. Detta svar skulle kunna gälla både för dem som tror på direkt skapelse och för dem som tror på evolutionsteorin.

Sid 126. SN skriver att man endast hittat delar av skalle, käkar och tänder från "apmänniskan" Ramapithecus. Man har dock även funnit skelettben av den, och såg då att den mest liknande en orangutang (sid 65 i Molén, 1988). När det gäller övriga apmänniskor har SN inte heller tagit intryck av den kritik jag givit i "Vårt ursprung?", utan har en vanlig evolutionistisk

tolkning (sid 126-130). Han citerar även Lindblad och anger att Sinanthropus pekinensis är samma sak som Australopithecus africanus! (Den är samma sak som Homo erectus, i själva verket den s k pekingmänskan.)

Sid 154-155. SN kritiserar en geologisk flod-/översvämningsteori och skriver bl a: "Resonemanget ... håller inte vid närmare granskning. Man kan t ex finna lager med 'tunga' sediment ovanpå finare."

Finns det då någon forskare som sysslar med geologi som inte vet att tunga sediment kan hittas ovanpå lätta???

Nordström ger inget exempel på vad, av det som skapelsetroende anser vara vetenskapligt, som är ovetenskapligt.

mentet gör inte att någon teori faller.

SN slutför resonemanget om geologi med att citera en "antiskapelse-bok" och skriva: "...kreationisternas argumentering är ohållbar därför att den grundar sig på 'ett vilseledande ensidigt förhållningssätt till komplexa, kvantitativa vetenskapliga begrepp'." Denna slutsats faller dock tillbaka på honom själv.

Sid 155. SN nämner att världen skapats nyligen, enligt kreationisternas tolkning av Bibeln. Sedan nämner han att man menar sig få stöd för den tolkningen av vissa naturvetenskapliga resultat, och citerar då mitt alster "Vårt ursprung?". Men, åtminstone mina undersökningar grundar sig inte på Bibeln. Jag har, först sedan jag funnit naturvetenskapliga stöd för en ung jord, ändrat min tro på Bibeln till en mer historisk tolkning (dock inte på det sätt som SN beskriver en bokstavig tolkning). SN börjar därför i fel ände.

Sid 157. SN: "... Molén, som är tydligt influerad av amerikansk kreationism, har svårt att genomskåda dess (dvs tidningen

GENESIS*) ovetenskaplighet." Vad i GENESIS,** som jag presenterat som vetenskap, är då ovetenskapligt? Vi/jag har inget emot en diskussion om vad som är vetenskapligt eller inte, i GENESIS (eller på annan plats). (* Alternativt: amerikansk kreationism.) (**Alternativt: i "Vårt ursprung?".)

SN skriver vidare att "Naturvetare har gått till hårt angrepp mot Moléns bok", men nämner inte att ingen har angivit något i boken som är fel (utom eventuellt en liten detalj - därmed inte sagt att boken för den skull är felfri), att den mesta kritiken bygger på schablonartade argument och att det är han själv som stått för den

söka se om Bibeln kan ha något att säga om vår tidiga historia - och detta tillvägagångssätt kritiserar SN. Mina undersökningar skulle ha kunnat ge till resultat att Bibeln inte kan tolkas historiskt, och att de första kapitlen mest är myter. SN har dock inte heUerhärkritiseratnågraav mina slutsatser. Han skriver i stället: "Skall vi alltså kräva naturvetenskapligt stöd för att kunna ta till oss Bibelns vittnesbörd om Gud, Skapelsen, Livet och Människan? Nej, det stödet är inte bara bräckligt, det är onödigt!" (sid 157). Med detta misstolkar SN först och främst det jag står för, och för det andra verkar det som att han inte är intresserad av om hans tro har historisk grund eller inte. Jag är intresserad av att se om och i vilken utsträckning Bibeln är sann, och därför måste den prövas på alla sätt.

Hur kan sedan min gudsbild bli "... instängd i snäva vetenskapliga tolkningsmönster..."? Det är SN som förenklar gudsbilden i detta resonemang, och sedan vill han få det till att det är jag som gjort förenklingen!

Sid 159. Mitt uppsåt med boken har inte varit att "... försvara den kristna skapelsetron". Jag har själv varit kristen evolutionist tidigare, men när jag såg att de naturvetenskapliga argumenten inte stödde evolutionsteorin ville jag försöka hitta en annan, bättre förklaring till vårt ursprung.

När SN sedan skriver "Men det som främst gör Moléns arbetsmetod ohållbar är att motsättningarna mellan det sätt på vilket skapelsetro respektive evolutionsteorier presenteras *inte* är en naturvetenskaplig fråga!"; citerar han nästan mitt eget alster, utan att tala om att jag också menar att det inte är en naturvetenskaplig fråga! SN har missat det mest grundläggande i min bok! Det som jag mest av allt betonar i "Vårt ursprung?" är: "...debatten... är därför inte i grund och botten en fråga om tro mot vetande..." "utgående från vilken ... tro de har (dvs evolutionister och skapelsetroende) tolkas fakta olika"... "Grunden är som nämnts en trosfråga som ligger utanför vetenskapens område" (sid 16-19) och "Det

jag har försökt visa i denna bok är inte att det är bevisat att Bibeln är sann. Detta går aldrig att bevisa med vanliga vetenskapliga metoder, men det går heller aldrig att motbevisa" (slutordet, sid 251). (Dvs jag har inte den arbetsmetod som SN kritiserar. Fler exempel finns i "Vårt ursprung?".)

FÖR ATT SAMMANFATTA

Doc Stefan Nordström har liknande åsikter som teistiska evolutionister (ungefär samma syn som jag hade tidigare) och skriver ibland inte långt ifrån dem som har en "vetenskaplig" världsåskådning. Skiljelinjen mot de sistnämnda är i första hand att SN tror att det är Gud som ligger bakom skapelsen. De böcker han okritiskt rekommenderar "för den som vill fördjupa sig i ämnet" är också skrivna av författare med liknande livsåskådning, t ex "God and Evolution" av Berry 1988 och "Abusing Science - The Case Against Creationism" av Kitcher 1982 (sid 153).

Huvudfrågorna för mig när jag läst denna bok har blivit: Varför går SN inte in mer på sakkritik i stället för de schablonartade "argument" han ger emot "kreationister"? Kan det vara så att han har svårigheter att hitta fel i mer grundläggande arbeten av "kreationister"?
Referens: Molén, M. "Vårt ursprung?", 1988, 1989, 1991. _

Ruta 6 **GENESIS** behöver dig!

Vi behöver någon/några som kan hjälpa till att sprida GENESIS, genom att skaffa fler prenumeranter. Du/Ni skall ha ansvar för PR och marknadsföring. Eventuellt mot provision. (Du kan även sälja lösnummer genom att t ex få köpa in tidningar för ca 10 kronor styck plus porto, och sälja dem för ca 20 kronor styck.)

Inhopp och replik i debatten - på annan plats

av Lennart Fryxelius

" I tidskriften Genesis (4/1989) hävdar Lennart Fryxelius att Gud skapade människan till sin avbild i yttre, kroppslig bemärkelse. Han citerar

Första Moseboken 2:7 på följande sätt: 'HERREN Gud formade människan (Adam) av stoft från jorden'...'... "Exemplet visar att man kan vara så ivrig att läsa in en viss tolkning att man (sannolikt omedvetet) ändrar på texten. IGT 1917 liksom i Svenska Bibelsällskapets varsamma språkliga revision... står det att 'Gud danade människan av stoft', inte 'formade'". (Nordström, sid 111.)

På vilket eller vilka sätt är människan Guds avbild? (Ill: Stellan Söderström.)

Detta påstående förutsätter:

1. att det föreligger en betydelskillnad mellan orden dana och forma; annars hade jag ju inte läst in något. Men jag, och flera med mig, kan inte se någon betydelskillnad mellan orden. Svenska Akademiens ordlista (1984) anger "bilda, forma" som förklaring till "dana". Är det inte bara så, att dana är ett mera ålderdomligt ord och att många människor därför har oklara associationer till det?

2. att ordet dana i 1 Mos 2 inte betyder forma; annars hade jag inte heller läst in något som inte redan fanns i texten. Men hur skulle Gud kunna dana människan utan att samtidigt ge henne form? Människan hade ju till och med näsa innan hon blev en levande själ. En näsa, om någonting, måste det vara form på!

3. att jag utgick ifrån en text som sa dana. Det gjorde jag inte. Jag utgick ifrån Svenska FolkBibeln (Stiftelsen Bibel-trogen Bibelöversättning

1986), som översätter med forma, vilken jag citerade ordagrant. Att jag utgick ifrån Svenska FolkB ibeln beror inte på att den "passar mina syften" bättre, utan på att det är en bättre översättning, den passar grundtexten bättre.

överhuvudtaget har jag svårt att förstå hur Stefan Nordström kan bygga sin argumentering mot mig på ett enda ord och inte kolla det ordet i grundtexten, antingen med hjälp av en interlinjär Bibel eller genom att fråga en språkman. Inte ens med tillgång till grundtexten är det rådligt att förlita sig på ett enda ord. "Efter två eller efter tre vittness uttåg skall var sak avgöras." Jag angav i Genesis 4/1989 ett flertal argument för min åsikt. Nordström borde försökt att besvara dem, för att därigenom först avgöra sakfrågan, istället för att skjuta in sig på en enda förment felaktighet! Genom sin bok, som tycks få stor spridning, ger Nordström läsarna ett intryck av att

jag skulle vara ovederhäftig. Enligt punkterna ovan anser jag det vara oförtjänt kritik. Jag medger gärna att det hade varit bra om jag angett vilken översättning som citerades, men att jag inte gjorde det är ingen ursäkt för Nordström att publicera felaktiga påståenden om mig. Han kunde också ha nämnt att han citerade mig ur en replik till Gösta Erikson. I det sammanhanget är det inte lika naturligt att förutsätta att 1917 års Bibelöversättning är utgångspunkten. U

Ruta 7 **GENESIS** behöver dig!

Vi söker en frågespaltredaktör som kan ta hand om inkomna frågor och försöka få dem besvarade av personer från Sverige eller utlandet. (Vi hjälper till med namn, adresser o dyl från början.)

Dobzhansky

av Mats Molén

och kristen tro

På sid 99 i "Charles Darwin - hädare eller hedersman?" skriver Stefan Nordström (SN): "Dobzhansky (1967), en av världens mest framstående genetiker genom tiderna ..., har i 'Biology of the Ultimate Concern' skrivit om sin kristna tro. En sammanhängande eller följdriktig livsåskådning kan, enligt Dobzhansky, inte härledas ur naturvetenskap, men den kan inte heller näs utan naturvetenskap. Vi måste ta med all kunskap och försöka åstadkomma en syntes av allt vårt vetande. Där finns utrymme för vetenskap, filosofi och religion.

Tyvärr alstras fortfarande förvirring och mörker' i striden mellan kreationister och evolutionister."

När jag läst Dobzhanskys bok, där han skrivit om "sin kristna tro", undrar jag om det är SN eller "kreationister" som sprider "förvirring och mörker".

"Biology of the Ultimate Concern" är 152 sidor lång och Dobzhansky försöker där koppla ihop vetenskap, filosofi och religion till en världsåskådning - en helhets-syn på tillvaron. Boken innehåller sex kapitel, där varje följande kapitel mer och mer behandlar religiösa frågor. Dobzhansky presenterar /lera forskares/filosofers/teologers tankar. Dessa tankar används för att försöka bygga upp helhetssynen på tillvaron, dock utan att någon av dem som citeras används speciellt mycket för att ge den slutliga syntesen. Frågan är då vad Dobzhansky skriver. Var han kristen? Vad för slags tro hade han? Kan Dobzhanskys bok vara något att rekommendera för den som vill ha en kristen helhetssyn på världen?

Utan att gå in alltför mycket på detaljer vill jag säga att jag har svårt att finna något som tyder på att Dobzhansky hade en kristen tro. Dobzhansky försöker visa att den oorganiska naturen utvecklades till att bli organisk, dvs "levande". Denna utveckling handlade om organisation och inte att någon .skapare satte till någon själ eller dylikt. Den oorganiska utvecklingen fortsatte över djuren till människan, och genom evolution blev människan medveten om sig själv. Medvetandet var alltså inte något som Gud skapade utan endast en komplex funktion som

dök upp i naturen, ungefär som att oorganiska molekyler satte sig samman på olika sätt och blev organiska. När sedan medvetandet utvecklats uppkom tanken om Gud, genom att ytterligare en organisationsnivå lades till de redan befintliga. Ungefär så tänker sig Dobzhansky det hela.

Var kommer då det kristna in? Jo, Dobzhansky menar att vi nu måste göra en syntes av de kunskaper vi har om evolutionen och religionen. Vi måste på något sätt bejaka det religiösa som utvecklats i oss, och Dobzhansky tycker att det kan vara bra att göra en syntes utifrån den kristna kultur som han själv vuxit upp i (sid 109). Det är alltså inte fråga om att det finns någon Gud, utan endast ett slags "supermedvetande" hos oss människor som vi måste bygga vidare på, för att vi/evolutionen skall kunna gå vidare framåt. Det är ur detta avsnitt som SN refererar detovanstående på sid 99 i "Charles Darwin-hädare eller hedersman?". SN tolkar Dobzhanskys åsikter som att man skall kombinera kristen tro och vetenskap. I själva verket rör det sig om evolutionistiska/ateistiska tankar som går ut på att försöka förklara hur människans religiösa/estetiska tankar uppkommit genom en naturlig fortsättning på den biologiska evolutionen. (För övrigt har jag inte sett att Dobzhansky skrivit något om att en livsåskådning inte kan härledas ur naturvetenskap, som SN skriver. Hela boken verkar vara ett försök att härleda en livsåskådning (dock snarare världsåskådning/Weltanschau-

ung), med "religion" och allt, ur naturvetenskap.)

Jag skall citera några delar från "Biology of the Ultimate Concern", för den som själv vill se lite av vad Dobzhansky anser. Jämför gärna vad Dobzhansky skrivit med den kritik som vi givit i andra artiklar i detta nummer mot SN och mot teistisk evolutionism. (Avsnitt inom parentes är mina förtydliganden.)

"Idén att det är nödvändigt med Gud, och andra tankar och idéer som ger värdighet åt människan, var okända för våra förfäder. De uppkom och utvecklades, och tog ett fast grepp om människans kreativa tankar under mänsklighetens långa och mödosamma uppstigning från den djuriska till den mänskliga naturen." (Sid 3.)

På sid 25 skriver Dobzhansky om *mysteriet* livet. "Hur som helst skulle en förutbestämd väg (entelechy) eller gudsstyrning (telos) vara en skenlösning till biologiska gåtor."

"Alternativet är, naturligtvis, att följa de exempel på människor som tror att medvetanden inte försvinner utan förvaras på några platser av evig välsignelse eller evig förbannelse. Detta är inte lätt att sätta tilltro till..." (Sid 30-31.)

"Den evolutionära uppkomsten av medvetande ser inte ut att kräva någon 'magik'. (Sid 32. Dobzhansky menar att tro på övernaturliga ingrepp och Gud är att tro på någon slags magik, och själv sätter han inte tilltro till att något sådant verkligen finns.)

"Jag vill inte bli förstörd som

att jag menar att det var inblandat några andra processer än de som redan tidigare verkat, eller senare verkade, vid livets uppkomst." (Sid 50. Dobzhansky talar om en evolutionär "transcendens". Ordet transcendens använder han dock inte om något som Gud eller något annat andligt gör utan det betyder mer "organisationsförändring".)

"År 1871 skrev Darwin: 'Skillnaden mellan medvetandet hos människan och de högre djuren, stor som den är, är otvivelaktigt en i grad (degree) och inte i sort (kind)!' Detta är ungefär var denna fråga står nu." (Sid 52.)

"... att lära sig skilja mellan gott och ont, att känna vördnad och medlidande... Hur uppkom detta genom evolution?" (Sid 54.)

"Men det naturliga urvalet är inte något slags god ande; det är automatiskt, blint och kan inte se in i framtiden." (Sid 57.)

"Övergången ('transcendence'; till människa) betyder inte att det har tillkommit någon ny kraft eller energi från ingenstans..." (Sid 58.)

Det naturliga urvalet arbetar "... utan ha någon vilja, mening eller möjlighet att planera för framtiden." (Sid 60.)

"Det som är 'underligt' med dessa behov (andliga, känslomässiga el dyl) är deras uppkomst genom den biologiska evolutionen." (Sid 63.)

"Förmig verkar det som att det finns så mycket grund att se en gudomlig handling i forrådet av en människas jag som i varje naturlig händelse." (Sid 67. Dvs ingen alls.)

"En biologisk fråga ställer sig själv och måste behandlas i detta skede. Vi har sagt att självmedvetandet, och också dödsmedvetandet som är en av dess (själv-

medvetandets) produkter, är genetiskt betingat.." (Sid 73.)

Dobzhansky citerar Malinowski (1931) och menar att hans åsikter verkar vara de mest riktiga: "Religion... kan visas vara inneboende men indirekt kopplad med människans grundläggande, det är biologiska, behov. Som magik kommer den från förbannelsen av framsynthet och fantasi, vilket faller på människan när hon en gång reser sig över den råa djuriska naturen." (Sid 77-78.)

Den dödssträck som människor kan känna beskrivs så här: "... är detta den evolutionära uppkomsten av det som motsvarar den bibliska symbolen syndafallet?" (Sid 79.)

"Man behöver inte vara en super-naturvetare för att upptäcka att magik vid vissa tillfällen gör något i stil med psykologiska mirakel för dem som tror på dem." (Sid 90. Magik, dvs andlighet/Gud.)

"Den mänskliga arten har utvecklats en kapacitet, faktiskt ett behov, av att ha en religion..." "Magik, det spelar ingen roll hur uppriktigt man tror på den, ger ingen insikt i meningen med livet." (Sid 90.)

"Det sägs ofta att religion var socialt och även biologiskt användbar därför att den gav övernaturliga sanktioner till etiken; denna användbara funktion har upphört, eller kommer att upphöra, när

människor inte längre ser sådana övernaturliga sanktioner som nödvändiga." (Sid 93.)

"Jag tror att vetenskap, och speciellt biologi, är relevant för människans slutliga fråga (ultimate concern)." (Sid 94.)

"Om evolutionen följer en väg som är förutbestämd (ortogenes), eller om den förs framåt och styrs mot något mål genom gudomliga ingripanden (finalism), då blir dess mening ett gäckande och till och med plågsamt pussel. Om universum designades för att förändras mot något tillstånd av absolut skönhet och godhet, då var designen otroligt bristfällig. Varför, i sanning, skulle miljardtals av år behövas för att uppnå fulländandet? Universum skulle ha kunnat skapas i ett tillstånd av fullkomning. Varför så många misslyckade begynnelse, utrotningar, katastrofer, lidanden, ångest, och slutligen det största av all onsdadöden? Allt detta kan inte ha planerats av den Gud som är kärlek och barmhärtighet. Varje doktrin som anser evolutionen vara förutbestämd eller styrd kolliderar med huvudet i väggen mot det ofrånkomliga faktumet att onsdan existerar." (Sid 120.)

isterar." (Sid 120.)

"Skadligheten hos de flesta mutationer är en dramatisk demonstration av frånvaron av styrning av evolutionen." (Sid 122.)

"... naturligt urval. Det är inte något slags ande eller demon som styr evolutionen för att fullborda ett uppsatt syfte." (Sid 128.)

"Varje doktrin som anser evolutionen vara förutbestämd eller styrd kolliderar med huvudet i väggen mot det ofrånkomliga faktumet att onsdan existerar"

Efter denna läsning undrar jag - vad kan SN ha menat med att skriva att Dobzhansky var kristen? Om Dobzhansky skulle ha kunnat acceptera någon form av skapare verk arhan in te heller ha föredragit den skapare som använt sig av evolution, som SN föreslår, utan snarare i stället Biblisk skapelsetro (se t ex sid 120 i Dobzhanskys bok, citerat ovan).

Dobzhansky har kanske mer än någon annan sett till att evolutionsteorin presenterats som fakta i skolor och läroböcker. Vilken biolog känner inte till det berömda citatet

"Nothing in biology makes sense except in the light of evolution" (Dobzhansky 1973).

De tankar Dobzhansky står för har medfört att människor tappat tron på Bibeln som Guds ord och kanske också tron på Gud, dvs de har påverkats så att de fått liknande tankar som Dobzhansky själv för fram i "Biology of the Ultimate Concern". SN nämner dock på flera platser i sin bok att det är ett stort missförstånd att människor tappat tron på Gud på grund av evolutionsteorin. Den enda undersökning som finns publicerad på detta område visar att evolutionsteorin är det argument som oftast används som stöd för att inte tro på Gud (se GENESIS nr 21988). Det finns också många personliga vittnesbörd om hur evolutionsteorin har fått människor att tappa tron på Gud (se t ex GENESIS nr 1 och 2 1990).

Det vore bra med ett par förtydliganden från SN:s sida, som visar var Dobzhansky beskriver sin kristna tro och dokumentation som visar att evolutionsteorin inte har gjort att människor tappat tron på Gud och Bibeln. _

Reklambroschyr

Beställ vår nya reklambroschyr, fyra sidor i fyrfärg! Broschyren innehåller ungefär samma

text som ledaren i nr 1 -90 av GENESIS, en sida som beskriver GENESIS nr 3 1990 och nr 11991 och en sida som visar övriga nummer som kommit ut.

Beställ broschyren för spridning!

20 kronor för 10 stycken 60 kronor för 50 stycken,... eller GRATIS (Det är svårt att ta betalt för reklam-broschyren, och därför kan vi även bifoga broschyrerna gratis. Ring och fråga!)

Ruta 8

GENESIS behöver dig!

Vi behöver någon som kan göra den del av layoutarbetet som görs strax innan GENESIS sänds till tryckeriet, dvs att klippa och klistra bilder, beräkna förminskningar osv. Detta måste kunna ske på kort tid, ibland även med kort varsel.

Ruta 9

GENESIS behöver dig!

De här uppgifterna behöver vi också hjälp med:

1. Vi behöver personer som bevakar olika tidskrifter, för att skriva korta notiser till GENESIS.
2. Har Du en mängd foton och diabilder som kan användas i GENESIS? Vi tar tacksamt emot allt för att bygga upp vårt bildregister!
3. Är Du fotograf? Vi behöver lite foton nu och då. Hör av Dig om Du har lust att hjälpa till!
4. Vi behöver artikelgranskare, några som snabbt läser igenom artiklar och ger kommentarer, antingen språkliga, innehållsmässiga eller med rena faktakunskaper. Det är extra viktigt att detta sköts om redaktören, Mats Molén, åker till Kanada. Meddela vad du är bäst på!
5. Är det något annat Du skulle kunna tänka Dig att hjälpa till med? Hör av Dig! Vi är tacksamma för allt!

Nordströms Argumentationsteknik

av Bert Lindberg

PROBLEMSTÄLLNINGEN

Denna bok sägs i förhandsreklam-
en vara ett laddat debattinlägg i det
kontroversiella förhållandet mel-
lan evolutionsteori och biblisk
skapelsetro och sägs förmedla för-
fattarens djupa fackkunskaper.
Stefan Nordström (SN) vill be-
kämpa varje slag av oärlig argu-
mentation och förment "veten-
skaplighet" som grund för egna
åsikter (och vem vill inte det?).
Problemställningen sägs gälla hu-
ruvida den kristna tron - eller mer
preciserat - om biblisk skapelsetro
är förenlig med evolutionshypo-
tesen.

Ställd på sin spets gäller
problemställningen två frågor: 1)
Huruvida Bibelns skapelseberät-
telse och Första Mosebokens ti-
diga kapitel är förenliga med
utvecklingsläran och 2) om Bi-
beln, som är den kristna trons ur-
kund, behöver vetenskapligt stöd
för att gälla som trovärdig.

På detta senare svarar SN nej,
och om det svaret håller jag helt
med honom, men ingalunda om
hans i boken framlagda skäl för
detta svar.

För sitt syfte att försvara Dar-
win definierar SN begreppet
kreationist på sitt speciella sätt (se
nedan). Den vedertagna använd-
ningen av ordet kreationist är en
person som tror på biblisk ska-
pelse. De flesta kreationister har
en så orubblig kristen tro, och en
så stark tilltro till Bibeln, att de
själva (för att använda Nordströms
terminologi) inte behöver några
"vetenskapliga stöttor" (sid 11) för
sin skapelsetro. De är övertygade
om att Bibeln är Guds fullt trovär-
diga Ord, inspirerat av Gud. Efter-
som Gud är sannfärdig och inte
kan ljuga är hans Ord tillförlitligt i
allt vad det säger om tillvarons alla
områden, och om alla företeelser,
varesiginom-ellerutomvärldliga,
naturliga eller övernaturliga.

SN synes ha förbisett att den
moderna bibelvetenskapen som
bedrivs vid våra universitet som

och med vetenskaplig metod un-
dersöker Bibeln på samma sätt som
vilken annan litteratur som helst,
har kommit till slutsatsen att
skapelseberättelsen och mycket
annat i Bibeln strider mot naturve-
tenskapens och utvecklingslärans
resultat och är dikt och myt. Mötet
med Darwins person visar att också
Darwin själv, utvecklingslärans
upphovsman, kom till en liknande
slutsats om skapelseberättelsen och
blev agnostiker.

Kreationister drar den ound-
vikliga logiska slutsatsen att om
deras tro är riktig, så måste utveck-
lingsläran delvis vara falsk. Denna
konflikt mellan bibeltro och ut-
vecklingslära har man på olika håll
utan resultat försökt bilägga på
olika sätt. Det går för långt att här
gå in på alla dessa sätt. Jag skall
begränsa mig till tre.

1. Nordström, som själv tror på
skapelse, menar att Bibeln visar
att Gud skapat och att utveck-
lingsläran och naturvetenskapen
visar *hur* han har eller kan ha ska-
pat. SN framställer evolution som
en vetenskaplig förklaring till hur
Gud enligt hans mening kan ha
skapat. Han hänvisar också till ve-
tenskapliga sammanhang, där Gud
antytts som en möjlighet.

2. Teistiska evolutionister menar
att Gud på något mystiskt, veten-
skapligt obeskrivbart sätt, "fjärr-
styrt" den naturliga utvecklings-
process som utvecklingsläran be-
skriver. Det är intressant att SN
inte hör hemma här, även om han
delar denna -isms tro på evolution
som den mekanism genom vilken
Gud skapat.

3. De kreationister som SN kritise-
rar undersöker om naturens "fakta"
motsägelsefritt kan infogas i Bi-
belns scenario och de av dem som
är naturvetare efterforskar också
med hjälp av sina fackkunskaper
sådana fakta, och bidrar i detta
arbete till att sprida kunskap om

CITATET:

Hur "vetenskaplig" en viss förklaring
är bestäms av hur grundligt och lo-
giskt alla relevanta data har samlats,
kategoriserats och organiserats - inte
av vilken grundläggande, oförklarad
utgångspunkt som valts.

Robert H. Brown i Second Internatio-
nal Conference on Creationism, vol
1, Pittsburgh 1990, sid 43.

förhållanden i naturen från en an-
nan synvinkel än den evolutio-
nistiska. Det är en regel även i
vetenskapen att man finner vad
man söker, i vetenskapsteorin kal-
las detta "prepared mind". Därför
är hypotesbildning och prövning
av hypoteser ett av den moderna
vetenskapliga metodens viktigaste
verktyg. Att i forskning utgå från
en "skapelsemodell" är inte mer
eller mindre vetenskapligt eller
(beroende på hur man definierar
"vetenskaplighet") ovetenskapligt
än att i forskning utgå från en
"evolutionsmodell".

De som ägnar sig åt ovan under
punkt 3 mycket kortfattat skisse-
rade "skapelseforskning" har
ådragit sig SN:s speciella miss-
hag. Han identifierar begreppet
kreationist med dessa, och defi-
nierar kreationister som "*sådana
som ägnar sig åt så kallad veten-
skaplig skapelseforskning ('scien-
tifikv creationism')* har en inkon-
sekvent vetenskapssyn och ofta är
mycket ovetenskapliga i sina för-
sök att rättfärdiggöra skapelse-
tron" (sid 152).

Med en sådan definition på
kreationist ger han sitt bidrag till
debatten och försök till kontro-
versens biläggande genom att:

1. Verka för ett möte med
utvecklingslärans upphovsman.
2. Ge kritik av kreationister
och ifrågasätta deras vetenskap-
lighet.
3. Hävda att biblisk skapelsetro
inte behöver "naturvetenskapligt"
försvar.

ARGUMENTATIONS- TEKNIKEN

Typiskt för SN:s argumenta-
tionsteknik är att han använder le-
dande retoriska frågor och genom
lösryckta citat och argumentativa
kommentarer ger svaren. Lek-
mannen ges knappast någon möj-
lighet att komma fram till några

andra än de av SN givna
svaren. Boken utgör i
själva verket ett fullt an-
grepp på bibelroende
som har en annan bibel-
syn än SN själv och som
drar de logiska conse-
kvenserna av sin tro.

SN:s ordval, formu-
leringar, val av citat och
kommentarer ger föl-
jande bild av de skapel-

setroende han citerar, för att ta
några exempel ur boken:

De flyr verkligheten (sid 13-
14), fruktar vetenskapen (sid 18),
är kärlekslösa, lagiska, dömande,
fördömande, trångsynta och
okunniga (sid 20-22), har oevan-
gelisk attityd och förvränger teorier
(sid 22), stänger in Gud (sid
24, 158), har löjets skimmer över
sig (sid 110), har snäv bibeltolk-
ning och naiv gudsbild (sid 124,
158, 160), är influerade av USA
(sid 150-152) och seglar under
falsk flagg (sid 158).

En ung oerfaren läsare kan
knappast få någon annan uppfatt-
ning än att detta skulle vara en
riktig karakterisering av dem som
tror att Första Mosebokens ska-
pelseberättelse är sann och försva-
rar den.

Om SN hade hållit sig till
punkt 1 och inte blandat ihop sin
selektion av Darwincitat med sina
egna åsikter om kreationister kan-
ske det hade blivit en bra bok.

Till punkt 2 kan det räcka med
att konstatera att SN:s kritik är av
sådan karaktär att om man skulle
arrangera ett möte med någon av
"skapelseforskningens" pionjärer
på liknande sätt som SN har gjort
med Darwin, skulle bokens titel
bli: "N N - charlatan eller heders-
man?"

Punkt 3 är SN:s argument mot
kreationister som jämför naturve-
tenskapliga fakta med Bibeln och
tolkar dem annorlunda än
evolutionister. Utvecklingsläran
strider mot Bibelns skapelseberät-
telse, men SN anför som existen-
siellt argument för sin tropåbägge
hur han upplevt sitt möte med Gud.
Konflikten mellan tro och ve-
tande är "evig" och har om alls
någon lösning inte någon enkel
sådan. _

(I nästa nummer av GENESIS kommer
Lindberg att fortsätta att skriva om ve-
tenskap m m och ytterligare belysa de
frågor SN behandlar i sin bok.)

Korta kommentarer

till artiklar av Molén, Landgren, Lindberg och Fryxelius

av Stefan Nordström

Jag har tagit del av innehållet i artiklar i detta nummer av GENESIS, vilka kritiserar min bok "Charles Darwin - hädare eller hedersman?". Jag ämnar här egentligen inte bemöta denna kritik, då jag efter ganska omfattande brevväxling med fram st Molén och Landgren, finner det ganska meningslöst. I stället vill jag rekommendera var och en att så förutsättningslöst som möjligt läsa, inte bara dessa artiklar, utan även den bok som kritiseras.

Helt kort vill jag dock ge följande kommentarer:

När jag på sid 157 i min bok säger att Molén "har svårt att genomskåda dess ovetenskaplighet", syftar jag på amerikansk kreationism, inte på tidskriften GENESIS. Jag beklagar att formuleringen blev sådan att den kan misstolkas. Molén riktar in sig på bokens titel och gör på något sätt alldeles för stort väsen av den, samtidigt som han hävdar att Darwin är ett perifert ämne i sammanhanget. "Hädare eller hedersman?" är givetvis ett

försök från min sida att finna en klatschig och intresseväckande rubrik, och det har jag uppenbart lyckats med!

Jag har givetvis aldrig menat att Molén talar om en annan Gud än jag själv gör, vilket Landgren antyder i sin artikel. Molén och jag respekterar varandra som kristna bröder. Hur Gud som Skaparen skall uppfattas har vi olika mening om. Det är nog ingen av oss som helt förstår Gud i hans outgrundlighet. Han bor i ett ljus dit ingen kan komma. Men i Jesus Kristus har vi möjlighet att ändå möta den outgrundlige. Därför tycker jag personligen mycket om följande inledningsord, som ibland används i våra gudstjänster: "Himlarna och himlarnas himmel rymmer dig ju inte (Kungaboken 8:27), "men här är du, inte långt borta från någon enda av oss".

Dobzhansky har jag, och andra som träffat honom personligen, uppfattat som kristen. Därför vill jag inte lika kategoriskt som Molén göra honom till ateist. Jag kan dock hålla med

om att jag hellre skulle ha sagt att boken "The Biology of Ultimate Concern" handlar om livsåskådning, inte om Dobzhanskys kristna tro.

Till Landgren vill jag säga att jag alls icke uppfattat Darwin som "vetenskaplig hjälte", men som en intresserad, förundrad och ganska ödmjuk vetenskapsman. Att jag vill se ursprungsfrågorna som "principiellt naturvetenskapliga" stämmer inte helt med vad jag sagt om behovet av syntes mellan naturvetenskap och annan kunskap. Men visst kan vi få en del svar på frågor om vårt ursprung även genom naturvetenskapliga studier? I min kristna övertygelse vet jag dock att Gud är större än mitt hjärta och vet allt. Varför skulle han inte kunna ha en plan även med det som vi uppfattar som naturlagar. På sätt och vis är även det vi i biologiska sammanhang kallar "naturligt urval" ett slags naturlag.

Jag kallas i olika sammanhang evolutionist, men i det begreppet lägger jag in en ateistisk livsåskådningsmodell. Jag vill

hellre kallas kristen, varken teist, deist, kreationist, evolutionist eller någon annan "-ist". När jag försöker förstå evolutionsprocesserna gör jag det som biolog.

För Lindberg vill jag poängtera att jag inte endast kritiserat kreationister, som gör naturvetenskap av sin religion, utan även evolutionister, som gör religion av sin naturvetenskap. Var och en som läser min bok måste inse att de ur sitt sammanhang helt lösryckta exemplen på "ordval, formuleringar, val av citat och kommentarer" som Lindberg presenterar, inte på något sätt ger en rättvis bild av boken och vad den handlar om.

Till sist vill jag till Fryxelius säga: Jag uppfattar nog begreppet dana mer allmänt i betydelsen göra, medan forma direkt leder tankarna till innebörden "ge form åt". Jag beklagar det missförstånd som berodde på att du använt en annan bibelöversättning än den officiellt vedertagna, utan att ange detta. □

Red:s kommentar :

Stefan Nordström insisterade på att få sitt inlägg publicerat redan i detta nummer av GENESIS. Efter en del interna diskussioner har vi beslutat låta detta ske. Vi beklagar att Nordström finner det "ganska" meningslöst att diskutera vår kritik.

Till Nordströms inlägg kan

tilläggas att det sakliga innehållet i den brevväxling som tidigare skett, mellan Nordström och Landgren/Molén, i stor utsträckning återges i Landgrens artikel och även till vissa delar i Moléns artikel "Nordström - citat och fakta".

Fryxelius undrade om detta var allt Nordström hade att säga om hans kritik.

För övrigt hänvisar jag till det redan publicerade materialet och de frågor och den kritik vi givit Nordström ovan. Kontrollera och jämför gärna, såsom Nordström rekommenderar.

Det kommer dock fler kortare inlägg i denna debatt, i nästa nummer av GENESIS. □

Anvisningar för debatter

För att försöka undvika personangrepp, alltför allvarliga missförstånd osv, brukar vi om möjligt låta debattörerna ta del av varandras inlägg innan publiceringen för att ge kommentarer (ungefär på samma sätt som för vanliga artiklar). Det är dock undantagsfall att, som i detta nummer, publicera svaret till de första artiklarna i debatten i samma nummer.

Beställ extranummer av nr 1 1991 för 20 kronor styck!

Missa inte nästa nummer av Genesis!

Livets uppkomst – granskning av olika teorier
Apmänniskor
Vetenskap och bibeltro – inga motsättningar
Tro och fakta om universum

Beställ extranummer av GENESIS!

Nr 1 -88: 5 kr, nr 3 -88: 15 kr, nr 4 -88: 15 kr, nr 1 -89: 10 kr, nr 2 -89: 15 kr,
nr 3 -89: 15 kr, nr 4 -89: 15 kr, nr 1 -90: 15 kr, nr 2-90: 15kr,
nr 3 -90: 15 kr, nr 4 -90: 10 kr, nr 1 -91: 20 kr.

(Lägg till porto: 9 kr för en tidning, 13 kr för 3 eller fler tidningar.)

Alla -88 (nr 1, 3-4), inklusive porto: 40 kr. Alla -89 (nr 1-4), inklusive porto: 60 kr.

Alla -90 (nr 1-4), inklusive porto: 60 kr.

OBS!!!

Det hänger på timmar -

GENESIS kan bli 4 ggr dyrare!

Alla adressändringar skickas till:

GENESIS, Box 35, 790 30 INSJÖN

JA, portot blir fyrdubblat för oss om Du glömmet att meddela Din adressändring. (Dvs vi förlorar 8:50 kr per tidning, plus en del extra arbete.) Kom därför ihåg att meddela adressändring! Vi får tillbaka Din tidning från posten **en timme** efter att Du flyttat! Vårt avtal med posten gäller inte eftersändning, utan vi får tillbaka tidningen med den nya adressen på baksidan av kuvertet.

Det räcker ofta inte att Du skriver en ny adress när Du betalar prenumerationsavgiften, om Du inte samtidigt påpekar att detta är Din nya adress! Det är många som har samma namn och därför är det svårt att avgöra om någon har flyttat eller om det kommit en ny prenumerant, om vi inte får något meddelande på inbetalningskortet. Ange då även Din gamla adress!

Brevpapper

Finns nu att köpa: 100 ark – 50 kr, 200 ark – 80 kr. Priserna inkluderar porto. Betala på vårt postgiro.

GENESIS
En tidning om ursprung

Sprid tidningen till nya prenumeranter!

